

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravništvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5 50
na mesec 2—	na mesec 1 90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflöve ulice št. 5 (1. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izveniš nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačave naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6 50	četrt leta 6 50
na mesec 2 30	na mesec 2 30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravništvo: Knaflöve ulice št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Podravnatelj državno-železniškega ravnateljstva v Trstu.

Ozemlje državno-železniškega ravnateljstva v Trstu obsega Kranjsko in Primorsko, torej dežele, koder je nemški živelj v obupni manjšini. Navzlic temu zahtevajo Nemci, da morajo biti pri tržaškem državno-železniškem ravnateljstvu nastavljeni sami Nemci in se upajo protestirati, proti temu, da je vladni svetnik Auerhede imenovan za podravnatelja.

Osvetljevali smo že večkrat razmere pri tržaškem državno-železniškem ravnateljstvu. Tam se je ugnjezdilo vse polno nemških uradnikov, ki delajo v službi sistematično pangermansko propagando. V pokoj poslani dvorni svetnik Ruff je bil samo igrača v rokah teh ljudi.

To nemško uradništvo je krivo, da je med slovenskim prebivalstvom in med državno-železniškim ravnateljstvom razmerje skrajno napeto.

Nemci je vedno brutalen, nasilen in krivičen. Te nemške lastnosti mora slovensko občinstvo in slovensko uradništvo občutiti tudi pri državni železnici. Postopanje nemškega uradništva je neprestano povod ostrim pritožbam, a železniška uprava se zanje ne zmeni, prav kakor bi bile državne železnice pangermanska institucija, kateri je prva naloga, pospeševati germanizacijo slovenskih dežel.

Nemško-nacionalna stranka se je povodom imenovanja vladnega svetnika Auerhede oglasila s predrzno zahtevo, da morajo biti na ozemlju tržaškega ravnateljstva nastavljeni nemški uradniki in utemeljuje svojo zahtevo s tem, da se morajo na nemških tleh in za nemško prebivalstvo nastavljeni nemški uradniki.

Tu se pač neha šala, kajti to je že največja nesramnost, da se upajo nemški nacionalci Kranjsko in Primorsko proglasiti za nemški deželi in zahtevati, da se morajo tod nastavljeni nemški uradniki.

Nemci so proglasili načelo, da se morajo nastavljeni med Nemci samo nemški uradniki. To načelo smo akeptirali tudi mi in zahtevamo za slovenske kraje slovenskih oziroma slovanskih uradnikov. Na Kranjskem in Primorskem prebivajo samo Slovenci, Hrvatje in Italijani —

Nemci nimajo tu nobenih nacionalnih pravic in zato bi bilo le prav, da se pri ravnateljstvu državnih železnic v Trstu nastavlja samo Slovani in Italijani.

Zavračamo torej nemške proteste zoper imenovanje podravnatelja Auerhede pri tržaškem državno-železniškem ravnateljstvu. Bil je že zadnji čas, da je v pangermansko gnezdo pri tržaškem železniškem ravnateljstvu prišel višji uradniški slovenske narodnosti, do nemškega uradništva pri državnih železnicah nima slovensko prebivalstvo absolutno nobenega zaupanja zaradi njih postopanja v uradu in izven urada.

Notranji položaj.

Po konferencah.

Dunaj, 11. septembra. Korepondenca »Centrum« objavila sledeče pesimistično poročilo: »Jutri bodo interministerijalne konference, ki bodo pripravljale predloge za ponedeljkovi ministrski svet. Med temi so v prvi vrsti predloge za čiščenje železni zbor. Z državno-železniškimi vprašanji se ministrski svet v ponedeljek pač ne bo mogel pečati, ker v tem trenutku za zasedanje drž. zbora ni sploh nobenih dispozicij. Spraviti drž. zbor v tir bo zelo težko, ker je v »Slovenski Enoti« in Poljski ljudski stranki prej ko slej parola Bienenrovi vladni ničesar ne dovoliti. Baron Bienenroth se bo pač prepričal, da bota »Slovenska Enota« in Poljska ljudska stranka svoje nasprotstvo napram sedanjim vladnim brezobzirno nadaljevali.

Dunaj, 11. septembra. Iz češkega vira se poroča, da bo češki deželni zbor dobil za zasedanje dobo do srede oktobra. Državni zbor se snide 19. oktobra. V decembru ali januarju se snide češki deželni zbor zopet, da reši finančne predloge — seve, če bo upati, da bo deloval.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 11. septembra. Danes je bil na stanovanju ministra Košuta ministrski svet, na katerega sta prišla tudi ban Rauch in državni tajnik Szterenyi. Grof Andrássy se dopoldanske seje ni udeležil; prišel je šele na popoldansko nadaljevanje. Čuje se, da se je ministrski svet pečal v prvi vrsti s hrvaškimi zadevami.

Carjevo potovanje

Rim, 11. septembra. Car in laški kralj se snideta — vkljub vsem

nasprotnim trditvam — to jesen čisto gotovo. Izvoljski je imel v Benetkah posvetovanje z ruskim poslanikom v Rimu glede potrobnosti potovanja.

Carigrad, 11. septembra. Sultan je zelo ozlovoljen, ker se je carjevo potovanje preložilo. Določil je za deputacijo, ki bi carju izročila dragocene darove. Sicer pa je tudi v dvornih krogih vzbudila nevoljo vest, da hoče car izplačati ekumenskemu patrijarhu letno subvencijo, ki se že dvanaest let ni izplačala. Patrijarh je dobil na ta način okoli 20 milijonov frankov.

Konec švedske generalne stavke.

Stokholm, 11. septembra. Do srede zvečer je bilo sprejetih v delo šele 34.000 delavcev, ker jih delodajalci sprejemajo le sukcesivno. Onih, ki so za stavko agitirali, neče več sprejeti. Prihodnjo zimo bo na Švedskem, kakor vse kaže, velika armada brezposelnih ljudi.

Maroko.

Madrid, 11. septembra. Vojaštvo v Maroku je zopet treba pomnožiti, zato se bo mobilizirala nova divizija, ki bo obstajala iz ene brigade iz Galicije in ene iz Andaluzije. Divizija bo pod vodstvom generala Ampredije.

London, 11. septembra. »Morningpost« piše, da se bo prav v kratkem izvršila mobilizacija cele španske armade, če se položaj okoli Melile ne bo zboljšal. Sedanje španske zmage so bile Pirove zmage, to ve tudi španska vlada prav dobro. Veliko razburjenje med ljudstvom je vzrok, da se ni odposlalo več oddelkov stalne armade. Potreba poseči vmes s celotno močjo je vedno bolj nujna, posebno sedaj, ko so zaupna pogajanja s sultanom nenadoma zastala.

Ljudsko knjižništvo „Prosvete“.

V dneh, ko je slovenska javnost v Ljubljani stala še pod vtisom pravkar minulega shoda klerikalnih akademikov, je »Prosveta« brez pompa in brez bobnenih besed imela svoj šesti redni občni zbor. Ni ji bilo treba reklame, ker si resno in pošteno delo, ki ga »Prosveta« vrši že pet let, tudi brez reklame najde priznanja. Osobito ljudsko - knjižniško akcijo, ki jo je »Prosveta« doslej smatrala

in še smatra za svojo glavno nalogo, je našla vse povsod odobravanje in — kar je glavno — tudi posnemanje. Ko je društvo pred leti začelo s to akcijo, se ni moglo opirati na prav nobene skušnje; edino-le rezultati delovanja ljudsko - izobraževalnih društev drugod so mogli tvoriti nekako podlago za delo na Slovenskem. Pri nas je bilo treba orati ledino in — boriti se s predsodki. Ko je »Prosveta« stopila na plan, se o ljudskem knjižništvu na Slovenskem sploh ni moglo govoriti. Ono malo knjižnic, kar jih je takrat bilo, ni moglo zadoštevati v nobenem pogledu. Večinoma so jih vzdrževale čitalnice za svoje člane, nečlani so bili torej izključeni od čitanja knjig; in kjer niso imeli vestnega knjižničarja, ni bilo v njih niti reda niti dobrega, za ljudsko knjižnico primerne materijale. Da na eni strani da inicijativo za reformo že obstoječih knjižnic in da na drugi strani v krajih, kjer jih še ni, ustanavlja sama knjižnice, oziroma vzpodbudi za to druge faktorje, to je bila in je ena prvih nalog »Prosvete«. Kako je »Prosveta« doslej to nalogo spolnjevala? Lahko rečemo, da dobro. Danes šteje osrednji odbor 41 knjižnic. Tekom preteklega društvenega leta je osnovala 12 knjižnic, in sicer: na Jesenicah, v Celovcu, na Dravi, v Ratečah, v Domžalah, v Št. Pavlu, v Sp. Sv. Kunigundi, v Slivnici, v Zibiki, v Čačah, v Sv. Juriju in v Cegljah. Te knjižnice štejejo vsaka od 50 do 80 knjig. Glede knjižnic v Domžalah in na Jesenicah je omeniti to, da sta tam bili prvi knjižnici »Prosvete«, ki sta pa vsled razmer prenehali; sedaj sta se osnovali na novo. Poleg tega sta se izpolnili knjižnici v Vel. Loki in v Zagorju. »Prosveta« šteje danes 4644 knjig; lansko leto je pridobila deloma po darovih večino na po nakupu nad 1000 knjig. Jako zanimivo delo je revizija »Prosvetinih« knjižnic. To je eno najvažnejših opravil, ki ga je treba prav vestno izvršiti. Revizija šele kaže, ali knjižnica izpolnjuje svoj namen ali ne, odkriva nedostatke in kaže pot k zboljšanju. Zato je »Prosveta« prav posebno pozornost obračala reviziji. V preteklem letu so se revidirale vse knjižnice, kjer je to bilo mogoče. Pokazalo se je, da je Jurčič še vedno ljubljene slovenskega čitajočega občinstva, prav tako Kersnik in Tavčar, dalje Trdina in Meško. Od tujih Sienkiewicz, Dumas, Tolstoj i. dr. Večine novejših slovenskih pisateljev pa naše ljudstvo nič posebno ne mara; proti večini Can-

karjevih spisov pa vlada kar naravnost antipatija. V teh nekoliko letih je »Prosveta« preizkusila teren, kar je pač prvi pogoj vsakega uspešnega dela.

Poleg tega je društvo pomagalo pri snovanju nedruštvenih knjižnic z nasveti in z delom, tako pred vsem pri snovanju občinske knjižnice v Trbovljah.

»Prosveta« je od nekaj posvečala posebno pozornost srednješolcem. Uredila je zanje posebno potvalno znanstveno knjižnico, ki prav dobro izpolnjuje svojo nalogo. Saj je znano, da naši srednješolci v provincijalnih mestih ne dobe zlepa v roke poštene znanstvene knjige in zato posejajo po tem, kar jim ravno slučajno pride v roke. Na podlagi svojih dosedanjihkušenj bo v kratkem izdala »Prosveta« imenik, ki bo obsegal vse slovenske knjige, primerne za ljudske knjižnice. Imenik bo urejen po modernih načelih in bo gotovo ustrežal vsem snovateljem ljudskih knjižnic, ki so bili doslej pri njih snovanju navezani popolnoma le na sebe.

»Prosveta« je doslej svojo ljudsko knjižniško nalogo vestno izpolnjevala in jo bo vršila, pričakujoč dejanske pomoči tudi od napredne slovenske javnosti, tudi še naprej, ker je prepričana, da le s prosveto pridemo Slovenci k svobodi.

V. M. Z.

Poglavje o „moralinu“.

(Iz Novega mesta.)

Ni je bolj značilne slike klerikalne taktike, kakor je njihovo obnašanje napram zadnjemu shodu svobodomiselcev v Ljubljani. Dočim piše »Slovenec« o nekem »shodu svobodomiselnih pajacov« in o »Kasperlratru« v Ljubljani, se zgraža svetli Jeglič nad shodom in grmi in razsaja v nalašč zato sestavljenih pisnih in listih, kakor bi se blizal konec sveta in opominja starše pred nevarnostjo in pogubo, ki preti njihovim otrokom. Izpogovoriti hočem par besed o metodi gonje mladine v klerikalni tabor. Imamo namreč v Novem mestu samostan, in ni mi težko opazovati tako ravnanje. V samostanu živi sveti mož pater Pavel, mož poln sv. duha in božjega navdahnjenja. Njegov duševni horizont sicer ni velik, večji je telesni. Ker nima drugega dela, kakor piti in živati v samostanu in pa da prebere

LISTEK.

Nova herezija.

Bistvo vsakega verstva so njegovi etični nauki. Ti etični nauki so plod misljenja intelektualno visoko stoječih ljudi, ki so skušali dobičke higijeničnega in socijaloetičnega življenja uveljaviti v moralnih zakonih. Take zakone so sprejeli omikani ljudje iz enostavnega vzroka, ker jim koristijo, in tako smo dobili moderno moralo »Svobodne Misli«, ali pa so položili te izkušnje ali teorije v usta bogov ali boga in dospeli smo do verske morale, ki ne vpliva s pomočjo svoje dobrine sama ob sebi, ampak vsled vpliva nevidnega božanstva avtoritativno in aprioristično.

Vrednost vere presojamo po njenih moralnih naukih in kar na krščanski veri tako cenimo je to, da je »ljubezni vera in miru in sprave, kakor pravi tako lepo Prešeren.

Ona neomejena ljubezen v krščanstvu je tisto, kar, dela kristijanizem kljub vsemu še tako simpatičen. In apostol Pavel pravi: Če bi govoril jezik ljudi in angeljev, pa bi ne imel ljubezni, bil bi kakor zvenč bron... In če bi razdal vse svoje imetje za hrano revežem, in če bi

izročil svoje telo najžgočejši bolečini, pa bi ne imel ljubezni, ne pomagalo bi mi nič.

Krščanska ljubezen se deli v ljubezen do boga, sebe in bližnjega.

Prvi dve sta umljivi sami ob sebi, tretja pa je oni lepi karakteristiki, kateri diči to vero. Nastal je kot reakcija proti tistodobnemu tiranstvu in temelji v stavku: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. (Matej 19, 19; 22, 39, 40; Rimljan 13, 9 itd.). Ta stavek seveda ni specifično krščanski, kajti Konfucij, ki je živel 500 let prej, je brez božje inspiracije (kajti mož je tajil nesmrtnost duše in osebnega boga) izrekel: »Stori vsakemu, kar želiš, da on tebi stori in ne stori ničesar takega, kar ne želiš, da on tebi stori.« In podobno so se izražali Pitakos iz Mitilen, Aristotel, Thales, Isokrat, Aristip in še mnogi drugi.

A še dalje je šel Jezus Krist. Ljubezen do sovražnikov je pridigoval in jo izrekel kot svojo prvo in najvišjo zapoved. »Ljubite svoje sovražnike, dobro storite tistim, ki vas sovražijo, molite za tiste, ki vas zasledujejo in obrekujejo, da boste otroci svojega očeta, ki je v nebesih.« (Matej 5, 44.)

Ljubezen do sovražnikov ima — in tu citiramo vseučilišnega teološkega profesorja — negativni in pozitivni značaj. a) Ne smemo sovra-

nika zopet sovražiti, mu nič slabega kot takega želiti ali se nad nesrečo, ki ga doleti, kot tako, veseliti. Prizadevati si moramo marveč, čet nejevolje ali trpkosti ob mislih na pretrpelo škodo zatreti ali vsaj temperirati, ne sme se oslajati pri predobah, vsled katerih se tako čustvo oživlja. Tudi na zunaj naj se izogiba vsemu, kar bi se moglo, bodisi v obrazu, besedah ali dejanjih razumovati kot izraz sovraštva. b) Želimo tem več od sren sovražniku dobro in bodimo pripravljeni, pomagati mu, če bi pomoči potreboval, kakor se izkazuje kakemu drugemu, moliti zanj, kakor se moli za druge.

Ljubezen do sovražnika pa more imeti več stopinj. Dobro tvoriti sovražniku, kadar to potrebuje, je dolžnost, a premagati od sovraženosti vzbujena trpka čustva in opustiti pravico po zadoščenju, to spada k popolnosti ljubezni.

Ljubezen do sovražnikov je takorekoč kardinalna čednost kristjanov in če odlože to, odlože vse. Zato so pa kristjani od nekaj, vedno povdarjali to in tudi dejansko pokazali, kadar so hoteli veljati kot resnični kristjani.

Ljubezen do sovražnikov pa je tudi neobhodno potrebna za odpuščanje grehov, kajti, »če ne odpuščate ljudem«, pravi Jezus Krist: »Vam tudi vas nebeski oče ne odpu-

sti vaših grehov.« (Matej 6, 15.)

In ustanovnik krščanske vere je še umirajoč prosil za svoje sovražnike: »oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.«

Da je mogoča taka velika ljubezen, dobe kristijani posebno božjo milost.

Pokazali smo s pomočjo izrekov Jezusa Krista in samo iz evangelijev, ne iz drugih poznejših knjig, da je neomejena ljubezen pogoj pravega krščanstva in to je veljalo do danes; vsaj v teoriji. Kako je izgledalo v praksi, o tem molčim.

In danes? Prišel je bivši — lemenatar g. Franc Tersegav in uči novo vero, iskvarjeno krščanstvo, kjer hoče izpodrinuti ljubezen do sovražnikov in jo nadomestiti s strupenim sovraštvom.

Prihaja s citati, ki govore v njegovem smislu in navaaja apokalipto, psalme in razna pisma, nikjer pa evangelijev, katere je dr. M. Luter popolnoma pravilno sprejel kot najmanj popačene knjige vere.

Tersegav se sklicuje na psalme in starozakonske knjige. Zakaj ne propaguje še krvne osvete, katero predpisuje druga knjiga Mojzesa (21, 24.)? In, ali ne ve, da so apostolska pisma nastala pod hipnimi utisi vsakodnevnih dogodkov in če je prišel Janez, apostol ljubezni v svojem pismu: »Če pride kdo k vam in ne

spoznava načela Kristusgva, ne sprejemite ga niti v svojo hišo niti ga tudi ne pozdravite!«, kaj je višje, ali Kristova najvišja zapoved ali Janezove besede, ki niso krščanske, pa naj bo, kar hoče.

Teh nasprotstev ne izjednači »duh krščanstva«, ampak fakt, da so te besede iz različnih knjig, ki so jih pisali različni ljudje, ki so različno umevali Kristov nauk.

Gotovo pa je, da so taki manjvredni citati, ki jih navaaja F. Tersegav v podkrepitev svoje herezije zloraba krščanstva.

To je najglobokejše prepričanje vseh in oglasile so se že duhovniška usta proti Terseglavovemu napadu na krščansko ljubezen. A on ne pridiguje samo nestrpnosti, fanatizma in sovraštva, prav kakor Mohamedovi proroki, on ruši tudi moralna načela v ožjem smislu, kajti kako naj si razlagamo Terseglavove besede v Mirnu. 22. avgusta 1909: »Če mladenič greše v svoji živahnosti pa posnemajte Kristusa, ki je povedal zgodbo o dveh sinovih, od katerih je imel oče rajši tistega, ki je, čimbolj je bil prej grešil v mladostni lahkomišljenosti, tembolj pozneje delal za očetoovo hišo — dočim mu je bil tisti sin, ki ga je vedno ubogal in vse izvrševal v slepi pokorščini, manj ljub.« To je pseudomoralna, to sploh ni več morala, to je svinjarija.

brevir in mašo (dvomim, da bi znal latinski brati), in ker zaradi tega ne more doseči slave in časti, se je lotil organiziranja dijakov za klerikalni hlev. O metodi izvem v naslednjem: Dijak, ki stanuje v hiši, kjer se ne bere »Bogoljub« in »Slovenec«, in čigar gospodinja ne nosi traku tretje rednice in se ne biča z vrvo sv. Frančiška, ta dijak je že slabo zapisan v samostanu. Kmalu dobe starši dijakovi pismo, spisano v samostanu in potrjeno od kateheta, seveda ponavadi anonimno, v katerem se svara, da naj ne dopušča, da bi bil njihov sin še nadalje pri tako brezbožni gospodinj, kjer bo prišel ob vero in ne bo zaradi tega zdelaval v šoli. Takih in sličnih laži se starši zboje in njihov sin mora h kaki terciarki, ki skopuhari s hrano, mu krade čas in svež zrak in razum, da je dijak vničen telesno in duševno. Druge dobe v svoj klerikalni hlev zopet na drug način. Ker pater Pavel ve, da ne more postenegega dijaka pridobiti za klerikalizem potom razuma, izkorišča in zlorablja slabo nagnenje mladine. Po svojih spijonih privabi dijaka k sebi. Najprej mu ponudi cigarete in mu jih vsiljuje in sam prižiga, da ga omoti z dimom. Nato dobi dijak še vina čez mero. In nato mu začne polagoma siliti klerikalno prepričanje s puhlimi frazami, ga povabi še k sebi in ga odpusti pijanega. Spominjam se, ko so nekoč napojili menihi dijake pevice in so se ti vračali natrkanji in pijani domov, na cesti pa je mal otrobnik nižješolec zakričal: »Živjo klerikalci, ki nam dajo piti, da smo pijani, liberalci nam pa še tega ne dajo...« Tako pehajo mladino v prepad in močvirje nezmernosti v jedi in pijanci in mladenič, ki mu je bila neznan pogubna mok alkohola, je prvič pijan v samostanu, drugič pijan v samostanu in tretjič pijan zopet v samostanu in tako se prične križeva pot, na kateri pada dijak pod križem nezmernosti in ki ga ne privede dlje, kakor v pogubo ali pa v klerikalni hlev, kar je isto. In v diletelj te organizacije je puhlomerik p. Pavel, podpiral ga je pa exkatehet Marinko, ki je rajši videl dijake pijane pri polnih litrih v samostanu, kakor pa v družbi treznih in poštenih tovarišev. Tako prodira p. Pavlova organizacija pod geslom: »Za meso in za vino, prodajmo prepričanje, srce in domovino!« P. Pavel pa se prerinje na ta način lahko vsaj do »titular svetnika«, saj Kranjčev je prišepnjeno malo v »teh saržah«. Spodobnost in čednost ima pa dovolj za svetnika. Po cesti gre potuhnjeno kot lisjak in škili zdaj na levo, zdaj na desno, drži pa se leseno, da mu ni priidal nek dijak zastoj pri »inku« lesenjaka. Po hišah ga je tudi polno, kjer ščuva zoper postene ljudi in pobira denar ali za svečavo, za plaše v čast sručen Jezusovemu ali pa za cerkvene pevice, ki pa vedo preklecano malo o tistem denarju. — Zadnjo nedeljo je sklical nek shod na Gorjancih pri cerkvi sv. Miklavža, kamor je prišlo par kmetov, kakih pet trilloumih klerikalnih koruznikov iz novomeške gimnazije, trije črni »limonadarji« in 7 (sedem) čukov iz Sv. Križa pri Kostanjevici. Čuki so se odlikovali po disciplini. Ko so se namreč razšli brez povelja in jih vpraša načelnik: »Ali sem rekel že razhod?«, odgovori eden: »Das ist alles eins«. Med »medenim« govorom p. Pavla so stali v pozoru in seveda po čukovski navadi kadili in gredli roke v žepih. Lepo jih je bilo videti pozneje, ko je pokazal govornik nanje, kot svet slovenskega naroda in so se v vrsti gugali semintja vina polni.

P. Pavel je prerokoval slavno zmago škofu Jegliču in pogibel svobodomislecev. Isto ve v svojem proškem duhu kmet Kramarič. Po ma-

ši je bilo seveda vse pijano, kajti zborovali so pod vodstvom p. Pavla, ki je predsednik abstinentskega društva v Novem mestu.

In taki ljudje se potem norčujejo in pišejo o nekem »moralinu« g. dr. Jekovca. No, lahko bi malo poskusili s tistim moralinom, škodovalo jim ne bi, saj je znana stopnja katoliške morale, znana gniloba in izprijenost morale po samostanih, ki so puhli in trhli stebri, na katerih sloni »romanizem...« Dokler bodo imeli klerikalci opravka z mladino in v šoli besede, bodo šole vzgojevalnice za spijone, hinavce in potuhnjenice in pripravnice za najzanimnejše življenje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. septembra.

+ **Kranjski deželni zbor.** Odkar so imeli deželni poslanci narodno-napredne stranke svoje posvetovanje glede deželnozbornskega zasedanja, ki se začne najbrž že 20. t. m., si belijo posebno klerikalci glave, za kako taktiko so se odločili naprednjaki. V »Agramer Tagblattu«, ki je zadnji čas sem v tesni zvezi s kranjskimi klerikalci, je bilo napovedano, da bo v deželnem zboru vihar in da bo zlasti novi občinski in volilni red za Ljubljano prouzročil velika nasprotja in da pride do obstrukcije. Na nas je napravil ta članek v »Agramer Tagblattu« utis, da bi klerikalci radi izvedeli, kake namene ima narodno-napredna stranka in da so hoteli izzvati s tem članekom odgovor. Ker ga niso dobili, so sami odgovorili v »Reichspost«. Tam pravijo, da letos še ne mislijo priti z reformo ljubljanskega občinskega in volilnega reda pred deželni zbor, ker imajo važnejših stvari na sru, sicer pa da je vsaka obstrukcija v deželnem zboru sploh nemogoča. — Nam se zdi to ugibanje popolnoma brezplodno. Klerikalci imajo v deželnem zboru večino, lahko torej poskusijo, kar hočejo; kako se bo branila narodno-napredna stranka proti eventualnim krivicam, to je njena stvar, ki jo bodo klerikalci še dosti zgodaj izvedeli.

+ **Kako se nastavlja suplentje na c. kr. realni v Ljubljani.** Uradna »Laibacher Zeitung« od 7. avgusta t. l. in po njej »Slovenski Narod« in »Slovenec« so poročali, da je deželni šolski svet potrdil suplenta na višji realni v Ljubljani gosp. A. Flooha kot suplenta za matematiko in fiziko tudi za šolsko leto 1909/10. S tem je indirektno povedano, da je gosp. A. Flooh bil že v preteklem šolskem letu suplent za matematiko in fiziko. To pa je neresnica. Kajti »Jahresbericht« c. kr. realke za leto 1908/9, str. 56, in 58, nas pouči, da je gosp. A. Flooh bil od začetka šolskega leta 1908/9 poskusni kandidat za kemijo ter dodeljen prof. Belarju. Ko pa je postal poslednji deželni šolski nadzornik (proti koncu 1908. l.), je še le postal g. A. Flooh suplent, toda ne za matematiko in fiziko, marveč za kemijo ter je isto poučeval v IV. a in b, V. a in b in VI. a. Zakaj uradni list to dejstvo prikriva s svojim »auch?« Za to so posebni vzroki. S tem, da je deželni šolski svet »potrdil« gosp. A. Flooha za suplenta za matematiko in fiziko, se je izvršilo namreč v resnici **novimenuvanje za stroko**, za katero gosp. Flooh niti usposobljen ni. Po »Jahrbuch« 1909, ima namreč učno usposobljenost za kemijo ter le za nižje razrede tudi za matematiko in fiziko. Za te predmete mu gre suplentura le v slučaju, ako ni popolnoma kvalificiranih kandidatov za to mesto na zavodu ali sploh ne. Že čas tega »potrjenja« — boljše imenovanja — je nenavaden, ker se sicer suplentje

nastavljajo še le v začetku šolskega leta. Dalje je deželni šolski svet pri tem na dvojni način kršil naredbo vis. naučnega ministertva z dne 30. maja 1907, št. 22.113, katere al. 3 določa: »In Hinkunft ist jede an einer Anstalt zur Besetzung gelangte Supplentur regelmäßig allgemein bekannt zu geben, u. zw. durch die amtliche »Wiener Zeitung«, allenfalls durch das Amtsblatt des Landes.« Ta popolnoma nova suplentura za prof. Schrautzerja pa se ni razpisala. Al. 6 pa določa: »Ungeprüfte oder teilweise geprüfte Supplenten dürfen im Sinne der bestehenden Normen nur dann bestellt werden, wenn ein geeigneter vollkommen lehrfähiger Bewerber nicht zur Verfügung steht.« — Gosp. Flooh je sicer popolnoma usposobljen, toda le za kemijo, nikakor pa ne za matematiko in fiziko, ter je njegovo imenovanje suplentom za ta predmeta krivično krivica, ker je na istem zavodu popolnoma usposobljen poskusni kandidat gosp. A. Sodnik, ki je že v prošlem polletju supliral prof. Schrautzerja povprečno po 12 ur na teden. Ako se je c. kr. deželni šolski svet ravnal pri tem imenovanju po načelu, ohraniti zavodu učno moč, ki že tam službuje, bi bilo pravičnejše in bolj v soglasju z veljavnimi predpisi, ako bi bil imenoval za suplenta gosp. A. Sodnika. — Zakaj tega ni storil? Ali je bila ovira to, ker je g. Sodnik rojen Slovenec? — Ali kaj je bilo merodajno? — Z začetkom novega šolskega leta 1909/10 pa rabijo na realki še štiri suplente: za francosčino in nemščino, za opisno geometrijo in fiziko (le za I. tečaj) in za zgodovino in zemljepisje. Toda po naših informacijah še doslej tudi nobeno teh mest ni bilo razpisano in sporočilo se nam je, da ravnateljstvo tudi ne namerava nobenega mesta razpisati, marveč se osebno obrniti na posamezne g. kandidate, ki bi bili pripravljeni eno ali drugo teh mest prevzeti. Ao je to resnično, moramo proti takšnemu postopanju v imenu pravice in veljavnih zakonov in norm najodločneje ugovarjati. Ti zahtevajo, da se vsa suplentska mesta na avstrijskih srednjih šolah morajo razpisati. Zahtevamo, da se to zgodi tudi z zgoraj navedenimi suplent. mesti na c. kr. realki v Ljubljani. Edino pri historičnem mestu je v tem slučaju mogoča izjema, ker ima že zavod za isto popolnoma usposobljenega kandidata I. Br., ki je celo pretečeno leto služboval tam kot poskusni kandidat, oziroma od 20. oktobra 1908 na podlagi odloka c. kr. dež. šolskega sveta z dne 23. oktobra 1908, št. 6082, kot suplent s polno učno obveznostjo. (Gl. »Jahresbericht«, str. 58). C. kr. realno ravnateljstvo je dolžno, se za nastavljenje g. I. Br. tem bolj potruditi, ker na koncu šolskega leta 1908/9 c. kr. deželni šolski svet ni nič poročalo, da v nastopnem šolskem letu 1909/10 za navedenega suplenta nima službe, dasi je bilo to dolžno storiti vsled ministr. določila: »Die Direktionen der Anstalten, an denen aller Wahrscheinlichkeit nach ein Supplent im kommenden Schuljahr keine oder eine nicht ausreichende Verwendung finden wird, haben darüber am Schlusse des Schuljahres einen Bericht an die Landesschulbehörde zu erstatten.« (M. Verordg. 30. Mai 1907, Z. 22.113, al. 2). (S tem pa se implicite tudi določa, da se na vsakem zavodu imajo predvsem zaposliti usposobljeni suplentje, ki so doslej na istem službovali!) — Ker pa so nam razni dogodki zadnjih let omajali vero v pravičnost in nepristranost gotovih odločujočih faktorjev pri c. kr. šolskih oblastih na Kranjskem, zato se obračamo s tem na visoko c. kr. naučno ministertvo ter nujno prosimo, da visokoisto podrejene mu c. kr. šolske oblasti na Kranjskem nemudoma prisili, da se pri nastavljanju suplentov tudi na c. kr. realki v Ljubljani drže strogo veljavnih predpisov ter se pri tem ozirajo le na učno usposobljenost, ne pa v prvi vrsti, ali pa celo edino le na narodnost kompetentov!

+ **Slovenski starši!** Te dneve boste zapisavali svojo dečo v šolo. Vi ljubite svoje otroke. Vi skrbite, da odvnete vse kvarno, vse škodljivo od svojih otrok. Ne pošiljate torej svojih ljubljanih otrok v nemške šole, ker nemške šole povzročajo vašim otrokom grozno veliko škodo. Skušnja kaže, da otroci, ki so obiskovali nemške šole, zaničujejo svoj materni jezik, prezirajo druge slovenske otroke, da pozabijo, oziroma se odvadijo celo pravilno govoriti, da se tudi kasneje kot odraslim ne zdi nobena reč lepa, ako ni nemška. Otroci iz nemških šol nikoli niso pravi narodnjaki, zavedne narodnjakinje. Pogledjmo Nemce! Njihova parola je: nemške otroke le v polne nemške šole. Zakaj to, dobro vedo. Sramota za vsakega Slovenca, ki pošilja svoje otroke v pomemnevalne šole. Tu ne velja noben izgovor. Oni, ki se mislijo dalje izobraževati, se bodo tudi v slovenskih šolah naučili nemškega — pravilne nemščine. Ni treba mi-

sliti, da se pravi nemško govoriti: znati je toliko, kakor biti učen, olikan, inteligenten. Zal, da so nekateri še tako zastaranih naziranj. V nemških šolah je vzgoja nemogoča — p. uk nemogoč, ko otroci jezika ne obvladajo. Otroci iz nemških šol izgledajo tako topo, mrklo — vspehi pomemnevanja. Res, da dečkov je malo, hodi po nemških šolah, a žalosten, deklinski šole. Vse polno pomemnevanja za dekleta. V Ljubljani sta dve nemški deški ljudski šoli, a deklinskih ogromno število. Naštejem le nekatere: Huthova osemrazrednica, Huthova pripravnišnica, 8razrednica na Vrtači, Šulferajnska, notranja uršulinska, osemrazrednica, notranja pripravnišnica z internatom. V internatu Huthovem in internatu uršulinskem je strogo prepovedano slovensko. Zanimivo! Sme se govoriti laško, sme se govoriti francosko, gotovo bi se tudi smelo kitajsko in turško, le slovensko ne. Katera spregovori lebebe sedico slovensko, je ostro kaznovana. Prašajte gojenke, kaj vedo one povedati. Zalostno! Samostani so opore in razširjevalci germanizacije. Jaz ne vem na Kranjskem za noben samostan, ki bi vzgajal v slovenskem duhu. Notranje ljubljanske uršulinke so že celemu svetu znane vsled blaženega nemškutarjenja. Nič boljše niso notranje v Loki. Zunanja šola je sicer slovenska, zato pa tembolj znotraj divja ognjena strast nemškutarstva. V Mekinah imajo nune le nemško šolo, ravnatoko v Repnjah, v Trnovem pri Ilirski Bistrici, v Smihelu pri Novem mestu. In celo veliko se plačujejo, da se tu nemškutarija pase, med tem ko je vstop v slovenske šole brezplačen. Judežev denar! Kdo se bo še čudil, da naše ženske tako rade — bolj ali manj slabo — lomijo »gosposko« nemščino. Čudno: Za ženske toliko samostanskih pomemnevalnic, a za dečke ne ene nemške samostanske šole na celim Kranjskem. Eojakine! Ako naši moški lahko živijo sebe, nas in našo družino, ako so prišli iz slovenskih šol, tedaj bomo menda tudi me ženske lahko živele brez nemških šol. Ali ni sramota za nas ženske, da ravno me najbolj nemškutarimo? Kličem še torej: Ne enega slovenskega otroka v nemške šole!

+ **»Slovenec« in dalmatinski poslanec Perić.** Pretekli terek je »Slovenec« napadel dalmatinskega poslanca Perića, ki je imel drznost, javno povedati, da nastopa dr. Šusteršič naravnost teroristično v jugoslovanski »Narodni zvezi« južnih Slovanov in »Slovanski Enoti«. Ker stvarno ni mogel pobiti Perićevih trditelj, je »Slovenec« Perića nadržal, češ da mu o Šusteršičevem postopanju v »Narodni Zvezi« sploh ne pristojna nobena sodba, ker je itak vse klubove seje — šprical. Na ta napad odgovarja poslanec Perić v zadarskem »Narodnem Listu« ter piše: »Slovenec« je pod naslovom »Slovenec« napadel Perića izvalil kolikor besedi, toliko neresnic. Poslanec Perić je rekel, a ni pisal, kakor trdi »Slovenec«, da bi moralo biti v »Slovanski Enoti« malo več medsebojne obzirnosti, a pri tem se ni dotaknil niti dr. Kramarja, niti dr. Šusteršiča. Res, rekel je, da so se dr. Šusteršič in drugi prenatrgili, ker niso hoteli dati nekaterim dalmatinskim poslancem svobodnih rok pri glasovanju o proračunu za drugo polovico l. 1909. Perić ni »šprical« nobene seje »Zveze« in kluba, samo ako je dobil nanjo poziv. Pri seji »Zveze«, ko se je glasovalo o stališču, ki se ga naj zavzame pri glasovanju o proračunu, ni bil iz enostavnega razloga, ker na to sejo sploh ni dobil povabila. Obzajem, da se je »Slovenec« to pot tako grdo blamiral. Prof. I. V. Perić polanec. — Prigomnimo, da je Perić duhovnik in eden izmed tistih dalmatinskih poslancev, ki stojijo po svojih nazorih najbližje našim klerikalcem.

+ **Obsedno stanje.** Snoči so gospodje v vlađni palači na Bleiweisovi cesti zopet proglasili nad Ljubljano — obsedno stanje. Poslopje vojaškega prekrbovališča je bilo zopet polno vojaštva in orožnikov. Zakaj in v kakšno svrhu, zamenjajmo. Menda gospodje pri vladi tega sami prav ne vedo. Najbrže se je baron Schwarz bal, da bi se skrivil kak las pri povratku tistim 14 nemčurjem, ki so preoblečeni kot »turnarji« šli večraj dopoldne pomagat reševati mater Germanijo v slovenski Hrastnik. In zaradi teh nemčurških osebe so poklicali v Ljubljano celo vrsto orožnikov ter nabasali oskrbovališče z vojniki. Ali se to izplača, ko se je vendar naša preslavna vlada že lahko prepričala, da ni v Ljubljani Slovenca, ki bi si hotel onesnažiti roko s tem, da bi se z njo dotaknil kateregakoli onih junakov, ki predstavljajo v Ljubljani trpeče nemštvo! Seveda baronu Schwarzu je pač mnogo lažje na tem, da more pred javnostjo še vedno markirati, kakor da bi v Ljubljani tlela prava — revolucionarna žerjavica. Če že mož na vsak način hoče imeti to veselje, mi mu ga prav radi privoščimo.

mo, povemo mizmu, da namena, ki ga pri tem zastavlja, ne bo dosegel!

+ **Kje smo vendar?** V soboto zjutraj je čakala na postaji v Skofji Loki večja družba na gorenski vlak, da se odpelje proti Ljubljani. Bili so to sami kmečki ljudje. Ko so hoteli imeti vozne listke, zadržal se je poslujoči uradnik: »Leh verstehe nicht slovenisch!« K »reči« je bil med ljudmi neki mož, ki je za silo razumel nemško. Ta je potem v nemškem jeziku zahteval vozni listek do Ljubljane. To pa zopet ni bilo prav, kajti uradnik je po vsi sili hotel, da vzamejo ljudje vozne listke »tour in retour«. Ker jih ljudje niso rabili, jih seveda tudi niso hoteli vzeti. Uradnik je kar divjal. Ko se ljudje le niso hoteli udati, jim je slednjič dal neke rumene papirje. Ko so nato zahtevali, da se naloži njihova prtljaga, jim je uradnik odgovoril: »Habe keine Gepäckscheine! Kann nicht expedieren! Folgt nach!« Nato je tako zaloputnil vrata pri blagajni, da se je okno zdrobilo. Ko potniki le niso odnehali, se jim je slednjič tudi prtljaga naložila. — Z ozirom na gori navedena resnična dejstva vprašamo z vso upravičenostjo: Kje smo vendar? Ali smo še v Avstriji, ali smo že v Prusiji? Kaže pač, da smo že pod prusko vlado, kajti tako, kakor se postopa s Slovenci, tako postopa pruska vlada z zamočci v Afriki!

+ **Vstaja v Gorici.** Vlada se je končno vendarle odločila, da prestavi slovensko učiteljšče iz Kopra v Gorico. Koroški goriški Ladi to zvedeli, so postali vsi besni. Župan Bombig je celo brzojavil ministertvu, da nastane splošna vstaja v Gorici, ako se premesti slov. učiteljšče. Vlada menda vendar ne bo tako boječa, da bi se umaknila pred stotino goriških poličnjakov!

+ **Okrajni komisar iz Celja,** kateri je prišel v nedeljo kot zastopnik politične oblasti v Hrastniku skrbeti za mir, je dobil zvečer na kolodvoru od turnarjev hud poper. Moč je kazal vso dobro voljo, postopati taktno in nepristransko, za kar mu gre vsa čast. Ukazal je, da se imajo vrata čakalnice, kjer so bili spravljani »Völksefesterja«, zapreti in zastražiti z orožniki radi blaznega strahu pred Sokoli. Fiat, et factum est! Gosp. okrajni komisar je obračal, urednik »Deutsche Wacht« Riha (pristen Nemec!) pa je obenil. S strašnim glasom se je zadržal na orožnika, ki je stal pri vratih, da mu je le - ta prestrašen lik potir na stečaj odprta vrata. Par korakov še in debeli možicelj — rudeč kot kuhan rak — stal pred okrajnim komisarjem. Po hudih kontroverzi je okrajni komisar kapituliral pred urednikom Riho in blamiran odšel. Turnarji so nato vdrli iz čakalnice. — Res, vrl zastopnik politične oblasti!

+ **Lep vrgel nemške okorajze in surovosti smo** — prvič gostje v Hrastniku — imeli priliko opazovati v nedeljo zvečer na ondodnem kolodvoru, ko smo se odpravljali domov s sokolske veselice. Tudi nemškutarji so napravili ta dan vesedico. Vredna Sokolovca je odpeljala z vlakom, ki pelje proti Ljubljani: le kakih 20 jih je vstopilo v vlak proti Celju. S tem vlakom so se peljali tudi vsi nemškutarji. Nesrečen slučaj je hotel, da se je eden Sokolov odceplil od ostalih in zašel v poseben voz. Nemški junaki, ki so to videli, dobili so nakrat korajžo in so je udrlji za njim. Pred čemi c. kr. okrajnega komisarja iz Celja, ki je imel poveljstvo nad žandarmerijo, je ta podivjana družba planila na Sokola — najmanj dvajset protinemu! — raztrgala mu čepice in srajco in ga neumljeno preterevala. Kaj se je potem z rovečenim zvedilo, ne vemo, ker se je vlak jel gemikati naprej. Koga začne krivda? Ali se mar sme ljudi v železniških vozovih poljubiti?

+ **Deželni odbor štajerski.** Kako se poroča, postane tajni svetnik g. Attems zopet deželni glavar; njegova namestnik bo baje slovenski klerikalec dr. Fran Jančič.

+ **Obsajeni deželni poslanec.** Poslanec slovenske duhovniške stranke na Štajerskem, g. Anton Meško je imel 15. avgusta shod v Jastrepih pri Središču. Na shodu je kazal volilec dolg nos in fige. Proval je tudi z vagabundni in fakini. Za svojo olikanost je dobil tri dni zaplata, ki se je pa z ozirom na njegovo poslaniško dostojanstvo spremenil denarno globo 30 K.

+ **V deželni službi na Goricki** je sedaj 37 Lahov; ti dobivajo plačo 102.320 K. Slovencev je samo 18; dobivajo letne plače 40.260 K. Junstov je uslužbenih 5, med njimi en benega Slovenca. Izmed predstojnikov uradov je samo 1 Slovenec, pa sta več po imenu kot v resnici. Lastni uradniki so se tako pomnožili, da Berbučevim odbornikom v

+ **»Velicidajniški« proces v Zgrebu.** V soboto ni bilo razprave pravoslavnega praznika. Obravnava se nadaljuje danes. Državni pravnik bo menda še danes končal svo-

(Dalje v prilogi).

Odpor se je pojavil med preprostimi ljudmi in kdo je, ki molči! Skof Jeglič. Tisti Jeglič, ki vidi v vsaki stvari strahove, ne vidi Terseglovave herezije, ki je vedar očitna. Ali mu je znana, ali ve kaj pišejo njegovi listi? In ne stori ničesar?

Mi trdimo z vsem prepričanjem z modernisti: »Ecclesia sese praebet imparem ethicae evangelicae efficaciter tuenda«.

Mi vemo, zakaj ta molk, celo pritrjevanje s škofove strani. Demoraliziranost v naših katoliških krogih je toliko, da žrtvujejo vero političnim hudodelstvom. Krščanstva že davno ni več, mi imamo le katoliške klerikalce, ki z vero slepe ljudi in jo pretvarjajo, če to koristijo njihovim političnim čednostim.

In iz političnih ozirov je tudi Terseglav sfabriciral svoje novo krščanstvo. Kako naj kristijani zagovarjajo dr. Lampetova počenjanja, kako naj opravičujejo tisto ostudno osebo gonjo proti učiteljem in vsemu, kar ni do kosti korumpirano? Krščanska vera tega ni mogla in prišel je Terseglav — pa jo je »popravil«. Krščanska ljubezen je Terseglav lenoba v zasledovanju in preganjanju naprednjakov. Kaka lopovščina, če se s krščanstvom zagovarja militarizem, križarski roparji,

orleanska devica ali divjanje inkvizicije!

»Prvo je torej to, da duha krščanskega prav nič ne poznate!« lahko rečemo mi našim katičanom s Terseglovimi besedami.

Poznamo Terseglovovo gonjo proti učitelstvu, poznamo namen vesoljnega klerikalizma, zato pa smo prepričani, da hočejo s protinavnostjo, katero je pridigoval Terseglav v Mirnu čukarji in s še večjo zbeganostjo v verskih stvarih vzgojiti poživljen mob, ki bo deloval v njihovem smislu, da pogazijo vse, kar se jim upira.

Kako lahko bi vskliknili z varijiranimi Cankarjevimi besedami: »Ti si kakor vlačuga!« Kaj so napravili iz krščanstva njega varuhi? Prvi so je onečastili.

Kaj napravijo verni elementi v klerikalni stranki nam ni nič mari, mi bomo pa nadaljevali svojo pot, ki vodi do čistih idealov, proč od klerikalne gnobnje. Kdaj boste spoznali, Slovenci, pot do narodnega in kulturnega osvobođenja! Pri nas se uredničujejo Shakespearejeve besede: »Pogosto cenijo bolj prah, nekoliko pozlačen, ko zlato, nekoliko zapraseno!« M. N.

govor, na kar bodo jeli govoriti zagovorniki. Govori zagovornikov bodo trajali kakih 14 dni. — Hrvatski listi priobčujejo izjavo dr. Žarka Miladinovića, v kateri z vsro odločnostjo zavrača trditve državnega pravdnika Accurtija, da je njega vojno sodišče opustilo samo zločina, da bi bil nabiral prostovoljce za Srbijo in dobavljal orožje za vstajo v Bosni, ter zatrjuje, da ga je vojno sodišče popolnoma oprostilo, torej tudi zločina veleizdaje. Ker je Accurti pri razpravi pobijal trditve zagovornikov, da je bil dr. Miladinović pred vojnim sodiščem oproščen hudodelstva veleizdaje, je torej javno vedoma govoril neresnico.

200 × 1000. Za Ciril-Metodov obrambni sklad so se zopet priglasi naslednji: 360. Makar Dako, veleposestnik Metlika; 361. Makar Milan, pravnik Metlika; 362. Fux Riko, pravnik Metlika; 363. Černič Mirko, medicinec Metlika; 364. Macelle Julij, veleposestnik Gradca; 365. Jakob Perhavec iz Trsta otroci in nečaki; 366. »Gorotan« družstvo slov. koroških akad. in učiteljev.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** v korist so priredili mladi rodoljubi: Oskar Mlekuš, Eleonora, Lidija, Palmira Stravsgittl, Otakar, Mimica, Alojzij in Stanko Mlekuš zabavni večer dne 4. t. m. v gostilni na Rejdi (Bovec). Čistega dohodka je bilo 31 kron. Mladim rodoljubom: Živio!

— **20. september.** Iz krogov narodno-naprednega dijaštva nam pišejo: Da počastimo spomin padlih mučnikov, nosili bomo z današnjim dnem, počenši letos kakor prihodnja leta, po 14 dni žalne znake. 20. september pa žrtvujemo mesto državnemu monopolu tobaku, Ciril-Metodovi družbi primeren znesek. Pri sedanjem tradicionalnem dijaškem knjižnem trgu ne kupimo nobene knjige, ki ne nosi 20. septembarskega narodnega kolka in tudi sami enako kolekujemo vse svoje knjige. Deputacija akad. fer. društva »Sava« položi 19. t. m. na grob žrtvam vane.

— **Naš narodni praznik.** Primerno naši zgodovini je naš narodni dan žalosti — 20. september. Med narodnimi trgovci samini se propagira misel, katero predlagamo združenemu narodnemu odboru v izvršitev: Popoldan 20. septembra naj bodo zaprte vse prodajalne, kavarne in gostilne pa od 3 do 5. popoldne. To zahteva naš narodni čut in pijačeta. Vsakemu Slovence naj bo možno obiskati grob Adamiča in Lundra, ki naj se primerno okrasijo. Čujemo, da se pevska društva tudi pripravljajo za žalostinke ob grobu. 20. september mora biti praznik!

— **Starsi slovenskih realcev, pozor!** Na ljubljanski realki so a- in b-oddelki. V obeh je učni jezik nemški, le veronauk se uči v b-oddelku prvega in drugega razreda slovenski, in slovenščina je po vseh b-oddelkih obvezen predmet. Po zakonu, ki ga je sklenil svoj čas deželni zbor, mora vsak učenec, ki je zglasil slovenski materni jezik, vstopiti v b-oddelek. Kdor obiskuje a-oddelek, velja torej kot Nemec (oziroma Italijan itd.), samo ne kot Slovenec). Zaližbog pa se dogajajo vsako leto sulčaji, da nezaupni ali premalo poučeni starši zglasujejo sinove za a-oddelke, češ, da se bodo naučili več nemščine. Taki dijakji so vpisani kot Nemci! To ravnanje je nespametno in sramotno; nespametno, ker se otroci pa a-oddelkih ne uče slovenščine in ne znajo po dovršenih študijah niti pravilno slovenski brati in pisati; sramotno pa, ker taki posili-nemci zaničujejo svoj materni jezik in postajajo najhujši renegati. Kdor zatajuje narodnost svojih otrok, ni več Slovenec.

— **Demonstracija pred Kazino.** Včeraj popoldne se je vrnil 27. pešpolk z manevrov v Ljubljano. Prišel je z Notranjskega, od koder smo o teh vojaki priobčevali prav prijazne vesti o njih sirovosti. Polk je prišel po Tržaški cesti. Mimo deželne vlade je šel, potem po Erjavčevi cesti in Gradišcu. Iz Gradišča je šel do slej polk ob takih prilikah vedno po Kongresnem trgu v Wolfovo ulico. Včeraj je bilo drugače. Iz Gradišča je šel v Selenburgovo ulico, da je pariral Kazino. Godba je igrala najlepši marš, kar je zbrane Kazinske nemškarje tako prevzelo, da so klicali »Heil«. Ta klic se jim je odgovarjal iz vojaških vrst! Ves prizor je napravil na gledalca vtis prave demonstracije. Naj poskusijo slovenski vojakji klicati »na zdar«, in to celo v vrstah! Na mesce bodo sedeli — zaradi veleizdaje!

— **Uboga čukarija.** Snoči so se pripeljali v Ljubljano čuki iz Litije. Z istim vlakom so prišli tudi Sokoli iz Hrastnika. Na ljubljanski postaji je načelnik čukov ob asistenci nekega kaplana, ki je nad vse vnet za božjo čast, prešel svoje podložne, če so vsi. »Samo 16 nas je,« je vzdihnil, »kje sta še dva?« Takoj se je razpršila cela armada iskat izgubljena brata. Pa jih ni bilo nikjer. Tu opazi neki čuk »Sokole« iz Šiške. Takoj je bil pri njih, misleč, da sta tam izgubljena brata, kar je tudi povedal. Silen krohot okoli stoječih, čukee jo

je pa poparjeno odkril. Uboga čukarija, ki se ji zgublajo »bratje« kar mimogrede, dasi pazi na nje božji namestnik! Bo treba strožje discipline! Ali pa premalo goreče molijo!

— **Shod narodno-radikalnega dijaštva.** Za ta shod, ki se bo vršil v dneih od 16. do 20. t. m., je določen naslednji spored: Četrtek 16. septembra zvečer ob pol 7.: Sprejem došlih gostov na južnem kolodvoru. Ob 8.: Pozdravni večer v hotelu »Tivoli«. Petek 17. septembra dopoldan ob 9.: Otvoritveno zborovanje v veliki dvorani »Mestnega doma«. Referat tov. med. Zalokar: Splošen pregled narodno-radikalnega gibanja. Ob 1.: Skupen obed v hotelu »Tivoli«. Ob 3.: Nadaljevanje zborovanja: Referati tov. jur. Brunčok: Narodno obrambno delo. Tov. tehn. Mačkovec: K statističnemu problemu Slovencev. Ob 8.: Slavnostni koncert »Slovenske Filharmonije« v zgornjih prostorih »Narodnega doma«. Sobota 18. septembra dopoldan ob 9.: Nadaljevanje zborovanja: Referati tov. jur. Korun, jur. Novak, fil. Oklobdžija: Jugoslovansko vprašanje. Ob 1.: Skupen obed v hotelu »Tivoli«. Ob 3.: Nadaljevanje zborovanja: Tov. jur. Zorman: Umetniška vzgoja dijakov. Ob pol 5.: Zaključno zborovanje: Resolucije. Ob 8.: V proslavo 40letnice »Slovenije« starejšinski večer v hotelu »Tivoli«. Nedelja 19. septembra dopoldan ob 10.: V veliki dvorani »Mestnega doma« javen ljudski shod za slovensko šolstvo. (Govori po en govornik za Primorsko, Koroško, Stajersko in Kranjsko). Priglasje sprejema »Pripravljalni odbor« za III. shod narodno-radikalnega dijaštva — »Prosveta«, Ljubljana, Mestni dom.

— **Tovarišem abiturijentom.** Ker nimamo v rokah zanesljivih naslovov vseh tov. abiturijentev, nismo mogli poslati vsem vabil na III. narodno-radikalni shod. Vabimo torej na shod tem potom vse tov. abiturijente, ki z našimi idejami simpatizirajo.

— **Slov. deželno gledališče.** Priglaševanje abonmentov na sedeže in lože je za bodočo sezono zelo živahno, zlasti novih priglasencev je mnogo. Izmed dosedanjih ložnih abonmentov in abonmentov sedežev pa se vzlic pozivom nekateri niso še priglasili niti pisмено, niti ustno. To lože in sedeže ostanejo lanskim abonmentom rezervirani le še do 20. t. m., potem pa se bo razpolagalo z njimi po željah novih abonmentov. Naval abonmentov je zlasti velik na nepar predstave, tako da je že danes gotovo, da vsem željam za nepar lože in sedeže zaradi nedostajanja lož in sedežev ne bo možno ustreči. Lanski nepar abonenti imajo tudi letos pred novimi priglasilci pravico do nepar predstav, vsi drugi pa prihajajo v postev le v toliko, kolikor je možno dobiti zvozne prostora. Ponavljamo pa, da ne bode niti najmanjšega razločka med par in nepar predstavami, ker se bodo vse opere oz. operete vršile za abonente obeh vrst, ker se bo igrala vsaka drama vsaj dvakrat in vsaka opera in opereta vsaj štirikrat. Premijere se bodo vprizarjale na par in nepar dnevih. Ravnanjstvo torej prosi, naj p. n. abonenti ne delajo povsem neopravičeno kakega razločka med par in nepar predstavami. Sezona se odpre z dramsko predstavo za nepar abonente ter se vrši prva operna predstava za par abonente. Temeljem nove pogodbe s »Slov. Filharmonijo« se bodo v bodoči sezoni mogle vršiti operne in operetne predstave izmenoma prvi teden v torek, četrtek in soboto, drugi teden pa v torek, četrtek in nedeljo. Orkester mora biti namreč vsako drugo nedeljo in vsako drugo soboto zvečer od igranja v gledališču prost, tako da orkester ne svira v gledališču en teden v soboto, en teden pa v nedeljo.

— **Telovadba šolobiskujočih otrok v sokolski telovadnici v »Narodnem domu«** prične zopet dne 20. t. m. in bo redno vsak ponedeljek in četrtek od 6. 7. ure zvečer. Otroci članov ljubljanskega Sokola plačajo po 50 v, ostali po 1 K na mesec; oni revnih staršev so pa popolnoma oproščeni plačnine. Priglasje sprejema v četrtek, dne 16. t. m. od 6. 7. ure zvečer vadiatelj Kostnapfel. Med letom se nobenega ne sprejme.

— **Izza lanskih septembrskih demonstracij.** Danes se je vršila pred tukajšnje deželno sodnijo obravnava proti 19letnemu učiteljskemu Kozincu, radi snemanja nemških tabel. Da se je stvar obravnavala šele danes, je vzrok to, ker je bil Kozinec izginil, radi česar se je bila izdala ti. ravnica. Obtožence je bil obsojen na šest tednov težke ječe.

— **Preklicana prepoved.** Prepoved, da oficirji in vojakji ne smejo obiskovati Friedlove restavracije je bila v soboto že preklicana. Samo nekaj dni je bila v veljavi. No, saj vemo zakaj!!

— **Klerikalni shod za obmejne Slovence,** naznanjen za dan 20. septembra, je vlada prepovedala.

— **Na prvi državni gimnaziji v Ljubljani** je razpisana služba suplenta za slovenščino v zvezi z latinščino

in grščino. Prošnje je vlagati do 16. septembra t. l. na direkco prve državne gimnazije v Ljubljani.

— **Razpisane službe.** Pri deželni sodniji v Ljubljani je spopolniti mesto zemljiškega ali pisarniškega nadoficijala in mesto uradnega sluga. Prošnje je vložiti do 27. septembra oziroma 11. oktobra t. l. na predsedstvo deželne sodnije v Ljubljani.

— **Rodbinsko rakev** je dovolilo ministrstvo veletrgovcu g. Eliji Predoviču, ki jo je zgradil pod svojo kapeleco v Mostah.

— **Nekaj novega.** S tovarišem sem čakal v sredo na Ježici na kamniški vlak. Da mine čas, ogledala sva si »Tavčarjev dvorec«. Za tem na ledini, ob parku, sva zapazila nekako vezbanje. Sla sva blazila, in videla, kako golorok domač, še mlad mož, vezba osem krepkih fantov v redovnih vajah. Vsi so že prav sigurno nastopali. Ob strani je »meštral« nekdo tri začetnike. Ker je bila komanda pri obeh oddelkih nemška komanda, vprašala sva navzočega železniškega uslužbenca, kaj vendar pomeni to vezbanje z nemškim poveljevanjem, nakar sva zvedela, da se vezbanje vrši po odredbi slavne e. kr. vlade, in da dobijo ti fantje pozneje tudi puške, za kar bo nosila stroške e. kr. vlada. Namen je baje ta, fante, predno postanejo vojaki, že izuriti v redovnih kretnjah ter jih seznaniti s vojaško puško. Če je tej novotariji podlaga zgolj skrb vlade, da bodo regrutje lažje in hitreje premagali začetne vojaške eksercicije, naj bo, le nemški komando se mi zdi odvdeč, kajti vsakemu »Sokolu«, ki je izvežban v redovnih vajah — slovensko — so iste vaje pri vojakihi, dasi je poveljevanje nemško, vendar prava igrača. Če je že potrebno vojaškemu moštvu nemški komando, vendar ne uvidevamo potrebe, da se mladeničem, še predno zapadejo vojaški dolžnosti, vceplja: einz — evaj — arš — holt — rehs šaut itd. Vsiljuje se mi misel, da se namerava mladeniče odvračati od Sokolstva in jih ponemčevati. — Skrb vlade zdi se mi sumljiva. Dobrih vojakov je že delala kranjska vedno dajala. Vrline, ki dičijo naše vojake, pa ne izvirajo iz nemške komande. — Svetujem fantom, ki hočejo izvežbe v redovnih vajah, v nastopih in disciplini, naj vstopijo v Sokolska društva, oziroma naj ustanove Sokola tam kjer ga sedaj še ni. Nemška komanda naj izgine kakor pri Sokolu, tudi pri veterancih in ognjegaseih — pri nas in po Slovenskem sploh.

— **Trbiž — mesto.** Cesar je povzdignil trg Trbiž v mesto.

— **Blejski »Sokol«** je priredil zadnjo nedeljo 1. javno telovadbo in ljudsko veselico, katera je nepričakovano dobro uspela v vsakem oziru. Udeležila so se veselice le tri društva, ki so v neposredni bližini Bleda in sicer Radovljica, Jesenice in Javornik, pa smo našli 95 Sokolov v kroju, medtem ko je čukulada zbornala isto nedeljo v Radovljico iz cele Gorenjske komaj 70 čukov. Za našo veselico se ni delalo posebne reklame, vendar je bilo zanimanje tako veliko, da se je prostor, kjer se je vršila veselica, pokazal premajhen. Mnogoštevilno občinstvo — med njimi dosti odličnih tujcev — je z zanimanjem sledilo telovadbi. Nastopil je radovljski naraščaj na drogu, blejski naraščaj in članstvo s prostimi vajami, jeseniška in blejska vrsta na orodju. Vsi so želi obilo pohvale. Bratom sodelovalcem iskrena zahvala. Ker je začelo deževati, je mnogo ljudi zapustilo veselico, bratje telovadci pa niso odnehali od telovadbe. Nastopila je blejska vrsta z raznimi skoki v vodo in plavanjem, čemur je občinstvo sledilo s posebnim zanimanjem. Po telovadbi se je razvila prav živahna zabava. Narodne gospe in gospodične so v najrazličnejših paviljonih neumorno stregle občinstvu. Vsem tem, kakor tudi drugim požrtvovalnim bratom, izreka odbor najtoplejšo zahvalo. »Narodni listy« št. 248, dne 8. t. m. pišejo o prvi javni telovadbi Sokola na Bledu sledeče: V nedeljo, dne 5. septembra, kakor nam piše prijatelj našega lista, biva joči z mnogimi češkimi kolonisti na Bledu, je prvič stopil v javnost blejski Sokol s telovadbo na bregu blejskega jezera; telovadil je naraščaj in članstvo proste in orodne vaje, potem skok v vodo in tekma v plavanju. Po telovadbi se je priredila ljudska veselica, katere so se udeležili vsi češki gostje, med njimi rodbina dvornega svetnika prof. Hlave, ruski državni svetnik Fescher, dr. Královec iz Plzna in mnogo drugih. Razpoloženje je bilo srčno in veselo, telovadba posrečena.

— **Renegati, povsod enaki!** Piše se nam iz Grada dne 11. septembra t. l.: Pri večerajšnji vodstveni seji štajerskega »Lehrerbunda« se je dogotalo, da je ono slovensko učiteljsko žalečo notico v »Päd. Zeitschrift«, o kateri je govoril nedavno tudi vaš list, zagrešil nemški učitelj, torej — renegat. Renegati so pač povsod tisti podleži in — poštenjak!

— **Nemški učitelj** med se zdaj tudi odprle oči ter poskrbljeno je, da se v

bodoče ne bode o slovenskem učitelstvu spravljalo v javnost stvari, ki niso drugega kot nesramna laž.

— **Celjski »Deutsches Haus«** mora stati na proklete slabih nogah. Vsak teden skoro čitamo po južnoštajerskih nemških lističih moledovanja, da se mora zjokati še tako trdovratno srce. Sobotna celjska »Wachtari« je spet objavila dolgo klobaso, iz katere je razvidno, da se celjski Nemci nič kaj za svojo »nemško hišo« ne brigajo. Najbolj karakterističen je pa konec: »Nemška hiša potrebuje nujno Vaših žrtev, stavlja na Vas visoke zahteve, višje kot se je kdaj z njimi prišlo k Vam.« Te visoke in višje zahteve se nam zde vse-kako zelo — sumljive. Pa ne da bi se slavna »Nemška hiša« podirala.

— **Lep vodja okrajnega glavarstva.** Minulo nedeljo so priredili brežiški Slovenci veliko narodno veselico. Ko so korakali skozi Brežice, so jih nemškarji iz nemškega doma napadli z gnilimi jajci. Zadet je bil tudi neki orožnik. Ko je hotelo orožništvo vsled tega v nemško hišo, da bi poskalo krivce, je vodja okrajnega glavarstva, Schaffnerath, to prepovedal. Se pač vladati tudi pri nas po hrvaškem sistemu.

— **Grški Nemci** so zagrizeni sovražniki Slovencev in strahovito ponosni na svoje nemštvo. Pa bi jim nič ne škodovalo, če bi se svoje nemščine malo bolje naučili. Kako morajo ti ljudje nemški znati, se spozna iz tega, da neki grški e. kr. urad dosledno piše »Grain« namesto »Krain«.

— **Sadna razstava pri Sv. Luciji ob Soči,** ki jo priredi »Goriško kmetijsko društvo« se odprvi v nedeljo, dne 3. oktobra.

— **Dr. Franko Potočnjak,** bivši hrvaški saborski poslanec, ki se je pred zadnjimi volitvami v hrvaški sabor sprl s svojimi tovariši v hrvaško - srbski koaliciji ter na to izstopil iz koalicije, ne da bi bil na to pri novih volitvah izvoljen, je izdal brošuro, ki nosi naslov »Dr. T. G. Masaryk i istina«. V tej brošuri dokazuje dr. Potočnjak, ki je sedaj odvetnik v Cirkvenici, da mu je dr. Masaryk storil veliko krivico, ko je v svojem govoru v parlamentu in v svoji knjigi o zagrebškem »veleizdajniškem« procesu trdil, da je on — dr. Potočnjak — izstopil iz hrvaško - srbske koalicije zatagadelj, ker si je hotel izposlovati mesto pri hrvaški vladi.

— **Srbski »veleizdajniki« leto dni v zaporu.** V petek je obhajal v zagrebških ječah obletnico svojega zapora Peter Petrovič, učitelj iz Skrada, ki je bil prvi aretiran radi veleizdaje.

— **Orožništvo v Šiški** je aretovalo 37letnega nevarnega tatu Jerneja Šajna, ki je na sumu, da je izvršil tam več tatvin. Šajn je bil že sedemkrat zaradi tatvine in vloma kaznovan.

— **Roparski morilec Orlov na potu v Reko.** Poroča se nam: Danes zjutraj pripeljali so orožniki močno uklenjenega Orlova iz Ciriha v Švici v St. Peter na Krasu. Orlova odpeljejo se danes s poštanim vlakom v Reko, kamor bode opoldne dospel. Naravno, da se je po kolodvoru nabralo mnogo radovednega ljudstva ter ogledovalo predrznega roparja, ki se je ljudstvu izzivajoče smejal. Kakor sem izvedel, se je Orlov po umoru z enim tovarišem z izvoščekom peljal iz Reke v Bistrico, kjer je Orlov stopil v brzovlak. Odpeljal se je v spalnem vozu naprej proti Švici. Njegov drug je izstopil v Bistrici in oddal iz Bistrice Orlovo pismo ne-frankovano na tretjega tovariša v Budimpešto. Kakor znano, je samo to pismo povzročilo, da se je prišlo zločincem na sled. — Časopisi so poročali, da je Orlov uže v Reki, kar pa ni odgovarjalo resnici; govoril sem sam z orožniki, da mi potrde, da je to Orlov.

— **Stavka.** Danes so delavci pri Žabkarju pričeli s stavko radi nekega vajenca.

— **S ceste.** V soboto popoldne se je po Zaloški cesti peljala na sprednjem delu električnega voza blagajničarica v »Katoliški bukvarni« gđe. Helena Ravnikova. Ko pride voz do »Leonišča« in Ravnikova hoče izstopiti, je tako padla na cesto, da je vsled poškodb na obrazu nezavestna obležala in so jo takoj prenesli v Leonišče. Vzrok padea je baje ta, ker je hotela izstopiti še predno se je voz vstavil.

— **Posredovalnica služb N. D. O. v Ljubljani.** Sprejmejo se: 2 knjigovodska vajenca za Opatijo, 1 čevljarski pomočnik, »Sokol«, za trg na Dolenjskem. Službe iščejo: 2 slugi za trgovino, 1 strojnik, 1 krojaški pomočnik, 1 pisar (mlad).

— **V kavarni »Union«** je bil te dni pomotoma odnesen svilen ženski dežnik z zelenim robom; kdor ga je vzel, naj ga odda v Ilirski ulici št. 21.

— **Del godbe »Slovenske Filharmonije«** koncertira jutri v hotelu »Tivoli«. Začetek ob 5. popoldne. Vstop prost. Drugi oddelek pa igra pri popoldanski predstavi Elektroradiografa »Ideal« v hotelu pri »Maliču« od 7/4. 5. naprej.

— **Delavsko gibanje.** V soboto se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 15 macedoncev, 3 Hrvatje in 3 Kočevarji. V Heb je šlo 35 Hrvatov, 25 v Buchs, 19 pa v Inomost.

— **Izgubljeno in najdeno.** Gđc. Ivana Petričeva je izgubila zlat križec. — Služkinja Marija Potnikova je našla srednjo svoto denarja. — Na južnem kolodvoru je bila izgubljena odnosno najdena škatulca igrač, palica, ptičja kletka, suknjič in vreča obleke. — Mitniški paznik Fr. Zajc je našel prost bankovec. — Trgovski sotrudnik g. Rudolf Južna je našel belo žensko ruto.

— **Uradne vesti.** Dne 18. septembra t. l. bo pri okr. sodniji v Kranju dražba zemljišča vl. št. 73, 147, 148 kat. obč. Babni vrt, cenjenega na 3219 K 22 v. Najmanjši ponudek znaša 2146 K 16 v.

Drobne novice.

— **Ruska pesnica Olga Nikolajevna Čumena** je dne 8. t. m. umrla v Petrogradu. Spisala je zelo veliko ljudskih dram, pa tudi mnogo angleških klasikov je prevedla na ruski jezik.

— **Denarno pismo izgubil.** Sluga kreditnega zavoda v Trstu je nesel na pošto več denarnih pisem. Na pošti je opazil, da mu manjka pismo za tvrdko E. Tibeletti v Beljaku z desetimi bankovci po 1000 K.

— **Toženi natakarij.** Državno pravdnistvo v Monakovem je uvedlo kazensko preiskavo proti natakarem dvanajstih monakovskih restavracij radi hudodelstva goljufije, storjenega s tem, da so gostom natakali pivo samo do polovice čaše.

— **Topovi proti zrakoplovom.** Tvrdka Krupp je izdelala topove, s katerimi bo nemška armada streljala na sovražnikove zrakoplove. Streljalo se bode s takozvanimi brzicigranatomami, ki bi eksplodirale v zrakoplovu. S takim topom se strelja baje 11.000 metrov visoko.

— **Bančni rop na Reki** vzrok je zikovnega prepira. Policija v Kotoru je vrnila reški policiji tiralnico za bančnimi roparji, ker ni bila spisana v hrvaškem jeziku. Reška policija se je radi tega pritožila pri državnemu pradištvu v Zadru.

— **Poštni tat.** Poštni sluga Franc Stromer, ki je več let spremljal pošto Dunaj - Trst, je bil na Dunaju aretiran. Kradel je navadna in priporočena denarna pisma, tako, da je oškodoval erar za 50.000 K. Razen tega se mu je dokazalo, da je poveril 22. junija t. l. denarno pismo s svoto 40.000 K.

— **Professor Hrasky v Črni gori.** Državni poslanec profesor Hrasky je bil te dni v avdienci pri knezu Nikoli, ki je poveril prof. Hraskemu studiranje o vodnih napravah v Črni gori. Knez je povdarjal, da ga zelo veseli, da more tako važno delo izročiti takemu veščaku.

Razne stvari!

— **Pozabil 120.000 mark.** Trgovec Kubiak iz Poznanja je pozabil v omnibusu v Berlinu potno torbo s eelim svojim premoženjem v znesku 120.000 mark. Policija je aretirala dva ugledna berlinska meščana, pri katerima je dobila izgubljeno potno torbo. Manjkalo je že precej denarja, katerega sta pa Berlinca povrnila.

— **Najvišji sodni dvor in stavkolomstvo.** Neki delavec je očital svojim tovarišem, da so stavkokazi. Ti so se čutili razžaljeni, vsled česar so vložili tožbo radi razžaljenja časti. Okrajno sodišče je tožbo zavrnilo. Prizivno sodišče je bilo drugačnega mnenja ter je »razžaljeval« obsodilo v smislu § 488 k. z. Stvar je prišla pred najvišji sodni dvor, ki je prizivnemu sodišču naročil novo obravnavo, ker je s svojo prvo razsodbo kršilo postavlo. Očitanje stavkolomstva se torej ne more smatrati kot razžaljenje časti.

— **Milijarder umrl.** Dne 9. septembra t. l. je umrl v New Yorku milijarder Edward H. Harriman. Njegov vpliv je bil večji, nego marsikaterega evropskega kralja. Večina železnic v Združenih državah je bila odvisna od njegovih kapitala. V letu 1907, ki je bilo posebno nesrečno za Amerikance, je on »zaslužil« nič manj kot 600 milijonov kron. S svojim ogromnim premoženjem je lahko kljuboval vladi in vsemu svetu, toda smrti ni mogel kljubovati. Podrla ga je, najmočnejša železniška kralja.

— **Hrvatsko časopisje v Ameriki.** V Severni Ameriki izhaja sedaj 13 hrvaških časopisov in sicer: v Chicagu 3, v New Yorku 4, v Alleghenyju 2, v Butte 1, v Calumetu 1, v Johnstownu 1, v St. Francisku 1. Enajst listov zagovarja slogo med Srbi in Hrvati, dva lista, pod vodstvom znanega »bankirja« Zottija, podpirata bana Raucha. V Južni Ameriki izhajata dva hrvaška lista, in sicer eden v Rosario de Sa. Fee, eden v Punta Arenas. V Novi Zelandiji izhaja tednik »Napredak«. Tudi

ti trije listi pišejo v smislu srbo-hrvatskega edinstva.

Stoletnica St. Louisa. 4. oktobra t. l. se pričeno v St. Louisu velike ameriške slavnosti v proslavo stoletnice, odkar je bil St. Louis, bivša indijanska vas, povzdignjen v mesto. Vršile se bodo tekme z zrakoplovi, letalnimi stroji itd. Razpisane so nagrade po 60.000 in 100.000 dolarjev.

* **Cesarski manevri na Moravskem.** Oficijska poročila o teh manevrih so pisana tako, da si noben človek ne more napraviti jasne slike. Tež zmedenosti oficioznih poročil je vzrok ta, da so manevri vzeli žalosten konec in da se hoče to občinstvu prikriti. Versbachov kor je tako delal, da bi bil v slučaju vojne popolnoma uničen. Kavalerijska divizija nadvojvode Frana Salvatorja je bila v nekaj dnevih tako izmučena, da zadnji dan sploh ni mogla več poseči v boj. Vse je bilo tako, da bi bil v slučaju resnosti nastal pravi Sedan!

Telefonska in brzojavna poročila.

Brežiški nemčurji so streljali; ranjena hčerka železnišk. uslužbenca.

Krško, 13. septembra. Sinoči ob 9. zvečer je 60 brežiških nemčurjev, med katerimi so bili tudi brežiški turnarji in ognjegasei, vračajočih se iz Hrastnika, dejansko napadli na kolodvoru na Zidanem mostu šest krških Sokolov. Pijana in razdivjana tolpa je drvila za Sokoli, ki so se umaknili v čakalnice ter razbila šipe na oknih in vratih čakalnice. Ko so krški Sokoli na Vidmu izstopili, je streljala druhal za njimi z revolverji; zadet ni bil nobeden Sokol, pač pa hčerka nekega železniškega uslužbenca. Nemci so torej jeli širiti svojo proslavljenost kulturo z revolverji.

Skandal v samostanu.

Berolin, 13. septembra. Iz Petrograda javljajo: V samostanu Pleskau so prišli na sled velikim uravnovešanim skandalom. Menihi tega samostana so se shajali z nunami iz bližnje vasi ter uganjali z nunami nečuvne orgije. Posvetna oblast je prišla na sled tem »lepotnim večerom« ter uvedla kazensko preiskavo. Več menihov in nun so zaprli. Opat dotičnega samostana je odstavljen.

Za češke šole.

Dunaj, 13. septembra. Baron Pražak je poslal Komenskega društva za vzdrževanje čeških sol na Dunaju in na Nižje Avstrijskem 1000 K.

Agrarci in trgovinske pogodbe.

Dunaj, 13. septembra. Ob 10. dopoldne so bila v palači ministrskega predstava posvetovanja, ki so se tikala trgovinskih pogodb z balkanskimi državami. Udeležili so se jih nemški in češki agrarci. Agrarni poslanci so svoj odpor proti imenovanju pogodbam znatno ublažili, ker jim je vlada obljubila razne koncesije na korist živinoreji.

Državlјanska vojna na Grškem?

Berolin, 13. septembra. Iz Aten javljajo: Položaj se je silno poostiril. Vojaška liga z vso odločnostjo protestira proti govorom, ki jih je imel prestolonaslednik Kostantin v Patrasu in drugih mestih, ter zahteva od vlade, da enkrat za vselej prepove kraljeviču, da bi se vmešaval v politične odnose. Stališče kraljevske rodbine je tako omajano, da je treba resno računati z njenim padcem. Napetost med kraljevsko rodbino in njenimi pristaji na eni strani in med narodom in vojaštvom na drugi strani se je zadnje dni tako poostрила, da lahko vsak trenutek izbruhne državljanska vojna.

Protestni shod proti slovenskemu učiteljskéu.

Gorica, 13. septembra. Včeraj so goriški Lahi priredili napovedani protestni shod proti premestitvi slovenskega moškega učiteljskega iz Kopra v Gorico. Shoda so se udeležili zastopniki 22 furlanskih občin. Prvi je govoril župan goriški Juri Bombig, ki je izjavil, da Lahi ne bodo trpeli takega nasilstva, kakor je premestitev slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico. Dr. Vecchio je prevedel članek »Sočec«, v katerem se o Gorici govori, kakor o glavnem mestu docela slovenske dežele, ter ga po svoje komentiral. Govorila sta še dr. Ceseutti in dr. Venier. Na predlog zadnjega je bila sprejeta resolucija, v kateri se protestuje proti premestitvi ter zahteva, da naj vlada respektira svetost ljudske volje, ki terja, naj se na italijanski zemlji snujejo izključno italijanske šole.

Svobodomiselni Slovenci in Slovenke prispevajte za Trubarjev spomenik.

Slovenske tvrdke v Ljubljani.

Čevljarne:

Josipina Herisch
zaloga čevljev češke tovarne,
Židovske ulice št. 7.

„Združeni čevljarji“
trgovina s čevlji za gospode, dame in otroke,
Wolfsove ulice št. 14.

Gostilne, restavracije:

Avguštin Zajec
restavracija,
Sodnijske ulice št. 6.

Galanterijsko blago:

A. Skulj
trgovina s papirjem,
Poljanska cesta št. 12

Knjigarne:

Narodna knjigarna
Zaloga papirja, šolskih in drugih knjig
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Ivan Vrečko
trgovina s papirjem in galant. blagom,
Sv. Petra cesta št. 31.

Knjigoveznice:

Knjigoveznica
Katol. tiskovnega društva
Kopitarjeve ulice, II. nadstropje.

Lekarne:

M. Ph. Josip Čizmar
lekarna „pri Zlatem orlu“,
Jurčičev trg.

Lekarna Leustek
„pri Mariji pomagaj“,
Resljeva cesta, (poleg jubilejn. mosta).

Lekarna Trnkoczy
Ljubljana
Mestni trg (poleg rotovža).

Manufakturno blago:

Janko Češnik
„pri Češniku“
trgovina s manufakturnim blagom
Stritarjeve ulice Ljubljana Lingarjeve ulice.

J. Kostevc
modna trgovina, Ljubljana, Sv. Petra
cesta št. 4.

Lenasi & Gerkman
trgovina s sukninim blagom,
Stritarjeve (Špitalske) ulice.

J. Lozar
manufakturna trgovina
Mestni trg št. 7.

„pri Cirilu in Metodu“
(lastnik Ivan Miklavc)
Lingarjeve ulice št. 1.

A. & E. Skaberne
trgovina s manufakturnim blagom
na debelo in drobno,
Mestni trg št. 10.

Franc Ksav. Souvan
manufakturna trgovina na debelo,
Francovo nabrežje.

Franc Ksav. Souvan
manufakturni trgovini na drobno,
Mestni trg, nasproti mest. magistratu.

Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na drobno,
Mestni trg 22, stara Souvanova hiša.

Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na debelo,
Mestni trg št. 23.

Feliks Urbanc
manufakturna trgovina na debelo in
na drobno
Vogal Miklošičeve in Sv. Petra ceste.

Feliks Urbanc
trgovina s manufakturnim blagom
Pod Trančo št. 2.

Modno in meš. blago:

Matej Orehek
trgovina s mešanim blagom,
zaloga modernih oblik,
Kolodvorske ulice št. 26.

Josipina Podkrajšek
modna trgovina,
Jurčičev trg.

E. Skušek
modna trgovina za gospode,
Mestni trg št. 19

A. Šinkovic dediči
modna trgovina,
Mestni trg št. 19

Katinka Widmayer

trgovina s vsakovrtnim blagom za otroke
dame in gospode, „pri Solcu“ na vodo.

Peki:

Avgušt Jenko
pekovski mojster,
Marija Teremija cesta št. 7.

Perilo:

Marija Alešovec
perilo za gospode in dame, opreme,
učilišče za šivanje perila,
Poljanska cesta št. 22.

Posojilnice:

Kmetska posojilnica
ljublјanske okolice, sprejema hranilne vloge
in daje posojila, Dunajska cesta št. 17.

Obrtno pomožno društvo
r. z. s. o. z. Judovske ulice,
sprejema hranilne vloge in daje posojila.

Slaščičarne:

Rudolf Bischof
slaščičarna,
Židovske ulice št. 8.

Jakob Zalaznik
slaščičarna, kavarna in pekarija,
Stari trg št. 21.

Špecerijsko blago:

Josip Boltar
trgovina s mešanim blagom,
Florijanske ulice št. 17.

Štefan Mencinger
trgovina s špecerijskim, delikatesnim
in mešanim blagom,
Martinova cesta št. 18.

T. Mencinger
trgovina s špecerijskim blagom in delikatesami,
Sv. Petra cesta št. 37 in 42.

Urarji in zlatarji:

Milko Krapeš
urar in trgovec z zlatino in srebrnino
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3

Usnje:

Fran Mally
trgovina s usnjem
Resljeva cesta št. 2.

Josip Seunig
zaloga vsakovrsnega usnja in čevljarskih
potrebščin na debelo in drobno,
Prešernove ulice.

Vezenine itd.:

Toni Jager
trgovina ročnih del
Židovske ulice št. 5.

F. Meršol
trgovina s drobnim in modnim blagom,
vezenine, ročna dela, predtiskarija.
Mestni trg št. 18.

Vrtnarji:

Anton Bajec
cvetlični salon pod Trančo,
vrtnarija Karlovska cesta št. 2.

Zastopstva:

Jakob Bončar
zastopnik in zaloga valjčnega mlina
Vinko Majdiča v Kranju,
Vegove ulice št. 6

Jakob Bončar
zastopnik in zaloga valjčnega mlina
Peter Majdiča v Jaršah,
Vegove ulice št. 6

Železninske trgovine:

Valentin Golob
trgovina s železnino in kuhinjskimi
predmeti, Mestni trg št. 10.

Ključavničarji:

Jos. Rebek
ključavničarski mojster,
Francovo nabrežje št. 9.

Slikarji:

Filip Pristou
slikar specialno le na napisne in grbe,
Prešernove ulice št. 50.

Razne tvrdke:

Ivan N. Adamič
prva kranjska vrvarna in trgovina konopnine,
Sv. Petra cesta št. 33.

M. Drenik Kongresni trg
sokolske potrebščine, izdelovanje in vezenje
zastav, kakon vsakovrstne druge vezenine itd.

M. Franzl
mehanično pletenje na stroj,
Privoz št. 10.

Brata Hlavka
izdelovatelj kirurških in ortopedičnih
predmetov in bandaž, Prešernove ulice.

G. F. Jurásek
uglaševalec glasovirjev,
Sv. Petra cesta št. 62 a I.

Fran Kollmann
zaloga porcelana in steklenine
Mestni trg.

Lavrenčič & Domicelj
nasl. Karel Meglič
žitna trgovina, Dunajska cesta št. 32.

Fr. Mally & dr.
parna opekarna
Resljeva cesta št. 2.

Fr. Ševčik
puškar in trgovec z orožjem,
Židovske ulice št. 8.

Josip Škerlj
spedijsko podjetje
Kongresni trg št. 16.

Jos. Škerlj
prevoz pohištva,
Kongresni trg št. 16.

Josip Vidmar
zaloga dežnikov in solčnikov
Pred škofojo št. 19 Prešernove ulice št. 4
Stari trg št. 4.

Fr. Parkelj
plakater, reklamno podjetje in snajenje sta-
novanj in okenj.
Šelenburgova ulica št. 6.

Brivski pomočnik

se sprejme s 17. septembrom ali
takoj Plača po dogovoru.
Ponudba sprejema Rudolf And-
erwald, brivec v Celju. 3411-1

Ant. Bajec

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se
356-38 nahaja njegova

vrtnarija
na Karlovski cesti št. 2,
cvetlični salon
pa pod Trančo.

Izdelovanje šepkov, vencev l. t. d.
Okusno delo in zmerno ceno.

Velika zaloga suhih vencev.
:: Znanja naročila točno. ::

Na debelo in drobno po nizkih
cenah priporočam svojo bogato
zalogo

trgovino
z galanterijskim in vseh
vrst kramarskim blagom
in pleteninami.

Devocionalije
in vse vrste blago za božja pota.
Tovarniška zaloga krun. glavnikov.

Anton Skof
A. Ernest Jevnikarjev naslednik
Benedicta c. v hiši gostilne „št. 6“

Umrli so v Ljubljani.

Dne 2. septembra: Henrik Umek, gostač,
70 let, Japljeva ulica 2.

Dne 4. septembra: Makso Krasnik, pivov-
arjev sin, 6 mes., Strelška ulica 15.

Dne 5. septembra: Marija Jerina, čevl-
jarjeva žena, 63 let, Križevniška ulica 8.

Ivan Simonič, sodnijski sluga, 55 let, Stari
trg 24. — Ana Švarc, gostija, 89 let, Ra-
deckega cesta 11.

Dne 7. septembra: Helena Bromat,
šivilja, 79 let, Barvarska steza. — Marija
Poljanec, kuharica, 68 let, Radeckega cesta 11.

Dne 8. septembra: Josip Dolinar, usluž-
benec s. n. 4 mes., Tržaška cesta 31. —
Albina Mohorič, delavka, 18 let, Gosposva
ulica št. 4.

Dne 9. septembra: Marija Mazl, delav-
jeva žena, 2 leti, Cesta na Loko 18. — Eli-
zabeta plem. Schrey, dež. sodniškega svet-
nika vdova, 82 let, Salendrova ulica 4. —
Ana Centa, gostija, 74 let, Japljeva ulica 2.

Dne 10. septembra: Ivan Majcen, gostil-
ničarjev sin, 4 mes., Karlovska zemlja 1.

V deželni bolnici:

Dne 28. avgusta: Franja Purkat, logar-
jeva žena, 66 let — Ivan Pušlar, paznik, 38 l.

Dne 29. avgusta: Ivana Primc, delavka,
52 let. — Franc Nagode, čevljar, 43 let. —
Ivan Debevc, kovač, 49 let. — Marijeta Po-
drekar, čevljarjeva žena, 45 let.

Dne 1. septembra: Karolina Poje, sirota,
7 let — Josip Oblak, posestnik, 50 let.

Dne 2. septembra: Ivan Bolta, posest-
nikov sin, 16 let.

Dne 3. septembra: Marija Horvat, po-
sestnikova hči, 14 dni.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 13. septembra, 1909.

Termala
Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 13.60
za april 1910 50 kg K 13.65
Rž " za okt. 1909 za 50 kg K 9.46
Koruzi za maj 1909 za 50 kg K 7.04
Oves za oktober 1909 za 50 kg K 7.31

Elektr. v.

5 vin. ceneje.

Meteorološki poročila.

Višina nad morjem 806.2. Srednji vršni tlak 756.0 mm

septem.	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
11.	9. zv.	733.9	20.4	sl. jzhod	del. obl.
12.	7. zv.	732.7	14.7	sl. svzhod	
	2. pop.	731.3	20.2	sl. jzhod	oblačno
13.	9. zv.	731.8	16.7	sr. svzhod	jasno
	7. zv.	731.7	12.5	brezvetr.	
	2. pop.	731.7	21.2	sr. jzh.	del. jasno

Srednja večerajša temperatura 20.6° norm.
15.5° in predvečerajšnja 17.2° norm. 15.3°
Padavina v 24 urah 0.0 in 5.0.

Išče se izurjena 3424-1

šivilja

v trajno delo

Poljanski nas p št. 14, II. nadstr.

Generalne zastopnike

za svoje prve vrste aparate za
ogljikovokisle kopeli

Iščeta

Ivan Mann & Otton Wolf, Praga
VII, Belcredijeva trida 977. 1425

Volonterka

in

prodajalka

se sprejme takoj v trgovino z
mešanim blagom.

Ponudba pod „volonterka“ na
upravnistvo „Slov. Naroda.“ 3427-1

Iščeta

3421 1

Naznanilo.

Proda se radi odhoda v Ameriko iz
prosto roke leta 1908 novo sidana

s 2 kletima na tra-
verze obokanima, 3
sebam i kuhinjo

ter majhno jedilno shrambo, 2 pod-
strešni prostori sobi, en biev, ko-
larnica, lep vrt, zraven pa še precej
njive. V Brežicah na kolodvoru

je to najlepši prostor za vsako obrt.
Hiša spada pod St. Leonhart št. 54 pri
Brežicah. Cena se izve pri lastnici, kdor
želi kupiti, naj se oglasi osebno istotam.

Josip Ahčin

krojaška obrt,

Vegova ulica št. 12 v Ljubljani

se priporoča za 3423-1

Izdelovanje oblek.

Najhitreje delo. Najnižje cene.

Stanovanje

z eno sobo, kuhinjo in drvarnico, se odda za mesec november. 3404-2
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Dobro ideja modistovska trgovina

v sredi mesta, se zaradi preselitve
tako prodaja.

Naslov pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“.

Sprejme se spreten manufakturst

prva moč, za večjo trgovino z me-
šanin blagom na Spod. Štajerskem.

Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda“.

Oklic.

Na Koroški Bell se razpisuje s
tem mesto

občinskega tajnika

Prosilec, ki naj bo bolj v sta-
rosti, skušen mož, če mogoče ože-
njen, se mora osebno predstaviti žu-
panstvu. S plačo je združeno prosto
stanovanje. O plači in dolžnosti taj-
nika bo odbor sklepal pozneje.

Občinski odbor na Koroški Bell
dne 5. septembra 1909.

Javno priznanje.

Povodom smrti mojega nepo-
zabnega soproga g. Josipa Miloša,
ravnatelja reške ljudske banke,
ki je v vršenju svojega poklica od
razbojniške roke poginil, izplačala
je „Croatia“, zavarovalna za-
druga v Zagrebu, zavarovalno
glavnico 5000 kron v korist moje
mladoletne hčerke tako hitro in
na moje popolno zadovoljstvo, da
se smatram dolžno, zahvaliti se ji
tem potom, ter jo priporočiti vsa-
kemu kakor soliden in kulanten
zavarovalni zavod.

Na Reki, 2. sept. 1909.

Jelka vd. Miloš.

**Za šport
in promet.**

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus,
Regent in drugih specialnih
znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles
prejem koles za emajliranje,
poniklanje ter popravila

16 solidno in ceno. 2954

Karel Camernik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Sukna

In modno
blago za obleke
priporočila firma

Karel Kocian
tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.
Vzorec franco.

Sprejme se dobro izurjena prodajalka

za manufakturno trgovino.

Pogoji so dobra isprave in
sposobnost v tej stroki.

Kje, pove upravništvo „Sloven-
skega Naroda“.

Ženitna ponudba.

25 let star trgovec, v prijaznem
kraju na deželi, s 50 tisoč K pre-
moženja, se želi v surho ženitve se-
znati 3 gospice, staro od 15 do 25
let, ki je nekoliko izobražena, ima
veselje do gospodinjstva in ima tudi
nekaj premoženja.

Le resne ponudbe s sliko in pol-
nim imenom naj se blagovolijo po-
šiljati do 20. t. m. 1909 pod šifro
„Trgovec 20“ pošte restante Radeče
pri Židanem mostu.

Slika se takoj vrne, stroga taj-
nost zadržana.

2 krojaška pomočnika

za fino delo sprejme

Aleksič Gmčič, krojaški mojster
v Mikronu na Belenjskem.

Prejma se nova, davka prosta

hiša z gostilno

na dobrem prostoru, v sredini mesta
Ljubljane. Hiša se obrestuje po 6%.

Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda“.

Hotel Tivoli

odda
več mesečnih sob
od 24 K naprej.

Dr. Démetér Bleiweis-Trsteniški

strokovni zdravnik za notranje bolezni in
bolezni v nosu in vratu,

ordinira od 14. t. m. počenši zopet redno vsak
dan od 8.—9. in 3.—5.

Cigaletova ulica 7.

Razprodaja

v konkurzno maso Ivana Stöckla spadajočih premičnin se vrši na javni
sedni dražbi

v Starem trgu pri Ložu v ponedeljek, dne 20. septembra t. l.

in sledeče dni dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 2 do 6 ure.
Prodaja se razno specerijsko in manufakturno blago, železnina,
in galanterija (oblačilno blago, klobuki, rute, srajce, nogavice, čipke, tra-
kovi, kava, cikorijska, milo, žganje, konjak, usnje, čevlji, steklo, papir, pohištvo,
slamareznice) in drugo.

Prodaja se pa tudi vse na 7000 in 12000 K cenjeno blago skupno
ali v partijah iz proste roke

Ponudbe z 10% varščino sprejema do 17. t. m. dop. upravitelj kon-
kurzne mase

2426-1

Jakob Kogej
c. kr. notar v Ložu

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole, učite-
ljišče in licej, za obrtne in stro-
kovne šole

ima

v najnovejših izdajah
v zalogi

„Narodna knjigarna“

v Ljubljani

v Prešernovih ulicah št. 7.

Proda se v prijaznem trgu gostilna

s kmetijsko in vso pripravo. Cena
8000 kron.

Ponudbe sprejema Matilav Žm-
tek v Boh. District.

3376-3

Ribolov

je kupil M. Černe, hotel „Petran“,
Bled, na Idrijci od kranjske meje
do Sv. Lucije.

Izdaja ribje karte

in

prodaja postrvi

do 5 kg teže.

3417-1

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvoleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7-03 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čez
Podrožico), Celovec.

7-25 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8-26 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesen-
ice, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago,
Draždan, Berlin.

11-40 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podrožico), Celovec.

12-32 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

2-28 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podrožico), Celovec.

6-23 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico),
Celovec, Prago, Draždan, Berlin.

7-40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

0 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel.,
Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez
Podrožico) Prago, Draždan, Berlin.

5-42 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž, Gorica, drž. žel., Trst, c. kr. drž.
žel., (od 30. maja le ob nedeljah in praz-
nikih na progi Ljubljana juž. žel.-Trbiž, od
1. julija na progi Ljubljana juž. žel., —
Jesenice vsak dan).

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):

7-28 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.

2-05 popoldne: Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer: Osebn. vlak v Kamnik.

Nova hiša

blizu Zvezde v Ljubljani, se
proste roke ceno prodaja pod ugod-
nimi pogoji. V pritličju hiše je sta-
novanje, pripravno za majhno obrt.
Vprašanja na upravništvo „Slo-
venskega Naroda“.

Sprejme se tako

učenka

v manufakturno trgovino v starosti
15 do 16 let, s primerno izobrazbo,
zmožna slovenskega in nemškega
jezika.

Ponudbe pod „stroga poštenost
22“ na uprav. „Slov. Naroda“.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Čudovito nizke cene, kakor priznava v obče.

**Največja izbira je samo v
Angleškem skladišču oblek**

8415-1 Ljubljana, Mestni trg št. 5.

čez 3000 kom. jesenske in zimske obleke za gospode in dečke od 10 K
višje, čez 1000 kom. površnikov in raglanov od 12 K višje, čez
3000 pelerin od 8 K višje, čez 15.000 kom. najnovejše konfekcije za
dame in deklice, kakor jopice, paletoti, mantilje, pelerine, kostumi,
krila in bluze, čez 2000 kom. oblek za otroke od 4 K višje.

Odjemalci na debelo dobijo zastonj popust in sicer:
Jesenske in zimske jopice od K 4. — Plišaste jopice ali double pe-
lerine dolge K 640. — Klobuki za dečke, črni ali lodnasti tucat K 18.
— Isti za gospode tucat K 24. — Plišasti klobuki vseh barv
1 tucat K 60.

O. Bernatovič.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Del. glavnica K 2.000.000.

Podružnica v Spiljetu.

Stritarjeve ulice št. 2.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Trstu.

14-104

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih
obrestuje od dve vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst
po dnevnem kurzu.

perilo, platno in bombaževino

za rjuhe in drugo perilo.

Krasni vzorci pravih švicarskih vezil in namiznih oprav tudi za kavo in čaj, žepnih rut in brisalk, nogavice in otročje pletenine.

Opreme za neveste.

Lastna šivalnica, pralnica in likalnica
vse na električnem obratu.

Znano dobro blago in nizke cene.

Ljubljana **Anton Šarc** Sv. Petra c. 8.**Mesečna soba**

lepo meblirana, na Miklošičevi c. št. 10, (nasproti hotela „Union“), se odda takoj. Razgled na cesto.
Več se po vse v ravnanju, v III. nadstropju na levo. 3361 3

Potniki in agenti

na Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in v Dalmaciji se sprejmejo v vseh večjih krajih na deželi za prodajo **mevega**, jako cenega predmeta, s katerim se da zaslužiti do 500 K na mesec. Vsorec tehta do 15 dekagramov, torej za vsakega človeka pripravno zastopstvo. 3243-5
Ponudbe pod „postranski zastopnik“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Povodom začetka šole

priporočila

3265-8

modna trgovina P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte
za dijake in dijakinje

perilo, klobuke, čepice, majice, nogovice, rokavice, dežnike, kravate, naramnice, podveze, žepne robce, glavnike, krtače, milo, predpasnike, pase, torbice, gumbe, moderce, telovadne čevlje itd. . .

C. kr. prva državna gimnazija v Ljubljani

Zomanova ulica št. 10, zraven „Narodnega doma“.

Na c. kr. prvi državni gimnaziji se prične šolsko leto 1909/10 s slovesno službo božjo v domači kapeli

dne 18. septembra 1909.

Namove vstopajoči učenci se bodo vpisovali za prvi razred dne 15., za ostale razrede dne 16. septembra od 9. do 12. ure.

Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod se je zglediti dne 17. septembra dopoldne.

Natančnejša pojasnila se čitajo v naznanilu v šolskem poslopiju. Po naredbi c. kr. dež. šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894, št. 2354 se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo c. kr. okr. glavarstvu v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici ali okrajnim sodiščem v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, v ljubljanske gimnazije sprejemati samo po dovoljenju c. kr. deželne šolskega sveta. — Dotični roditelji naj si torej pravočasno izposlušajo to dovoljenje. 3246-3

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije v Ljubljani
dne 31. avgusta 1909

Bohotni lasje!

Brez srbečice!

Brez luskin!

To se doseže s stalno uporabo dr. Dralleve

brezove vode za lase.

Najplemenitejše in naravno sredstvo za odgojo las.
Iznenadi s svojim uspehom!

Pa samo ime „dr. Dralle“ jamči pristnost.

St. Luis 1904 GRAND PRIX.

Mifan 1906

Dobiva se v parfumerijah, drožerijah, brijalnicah in lekarnah.

Glavni zastop za Avstro-Ogrsko:

M. HOFFMANN & KOMP.

Dečim na Lubi.

III 2864-3

Pozor! Pozor!

Najceneje se nakupijo vse

šolske

: potrebščine :

pisarniški in ovijalni papir,
zvezki, svinčniki, radirke, risalsno orodje, črnila, mape itd.

: šolske knjige :

pri 3413-1

Ivanu Bonaču

v Šelenburgovi ulici
nasproti c. kr. glavne pošte.

Št 25877.

3353 3

Ustanova za vzgojo deklic.

Podpisani mestni magistrat razpisuje s tem ustanovo Katarine Warnusove za vzgojo deklic v znesku letnih 300 K za dobo treh let in sicer za leto 1910, 1911 in 1912 v podelitev.

To ustanovo podeliti je dvema deklicama iz sorodstva ustanovnice ali pa, ko bijskih ne bilo, dvema hčerama ljubljanskih meščanov.

Prošnje za podelitev te ustanove morajo biti opremljene z dokazili o sorodstvu oziroma ljubljanskem meščanstvu, potem o imovinskih in pridobitnih razmerah staršev dotičnih deklic, in jih je vlagati

do 30. septembra letos
pri tukajšnjem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 1. septembra 1909.

Zupanov namestnik:

Vencina I. r.

Šolske knjige

za vse šole

v najnovejših odobrenih izdajah

ter

3349-3

vse šolske potrebščine v najboljši kakovosti
priporočila po zmernih cenah

L. Schwentner

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 3 (poslople „Mestne hranilnice“).

Šolske potrebščine vseh vrst

se dobe po najnižjih cenah

v

Narodni knjigarni

v Prešernovih ulicah št. 7.

Lezioni italiane.

Conversazione, grammatica, letteratura.
S'annuncia dal 15 di questo mese
Dalmatinova ulica 5 al pianterreno.

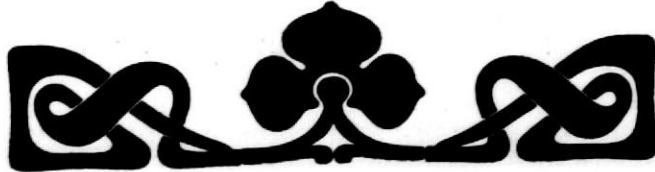
Steckenpferd

lilijno-mlečno milo

Najboljše milo za kožo
in proti pegam!

Dobiva se povsod!

964 28

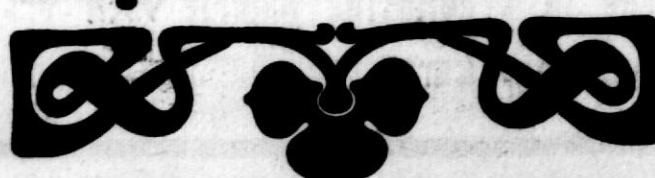
Doktor

3354 3

pl. Foedransperg

Sv. Jakoba trg 2

zopet ordinira.

Za jesen in zimo

priporočila trdka

Gričar & Mejač

Prešernove ulice 9 Ljubljana Prešernove ulice 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke

: ter mične novosti :

v konfekciji za dame

:: in deklice. ::

Geniki zastoj in franko.

